

PATVIRTINTA
Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos
2016 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T11-43

KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO 2014-2020 M. PLANAS

Dokumentas parengtas vadovaujantis 2015 m. rugpjūčio 24 d. pasirašyta paslaugų teikimo sutartimi Nr. AS-705 tarp Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos ir UAB „JOSTRA“

TURINYS

1.	Įvadas.....	7
2.	Klaipėdos rajono savivaldybės apžvalga, bendrieji duomenys	9
3.	Esamos komunalinių atliekų tvarkymo būklės apžvalga	12
3.1.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	12
3.2.	Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra	16
3.3.	Komunalinių atliekų kiekiai ir kiti duomenys	20
3.3.1.	Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas	21
3.3.2.	Komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis.....	21
3.3.3.	Komunalinių atliekų tvarkymo situacija 2015 m.	28
3.3.4.	Principo „Teršėjas moka“ įgyvendinimas	28
3.3.5.	Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos	31
3.3.6.	Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas.....	32
3.4.	Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo	32
3.5.	Visuomenės informavimas ir švietimas.....	33
3.6.	Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados.....	33
4.	Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014-2020 m.....	39
5.	Plano įgyvendinimo priemonės ir jų poveikis.....	44
6.	Priemonių įgyvendinimo poveikis savivaldybės atliekų tvarkymo sistemai	54
6.1.	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyvių bendradarbiavimo galimybės	54
6.2.	Atliekų tvarkymo plano priemonių įgyvendinimo įtaka komunalinių atliekų srautams ..	55
6.2.1.	Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti	55
6.2.2.	Antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymas, šių atliekų šalinimo mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti	57
6.2.3.	Didelių gabaritų, statybinių bei kt. komunalinių atliekų tvarkymas, šių atliekų šalinimo mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti	58
6.3.	Kitų priemonių įgyvendinimas.....	58
6.4.	Visuomenės informavimas ir švietimas.....	59

6.5. Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo poveikio įmokoms už atliekų tvarkymą vertinimas.....	60
7. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai	61

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Gyvenamieji namai Klaipėdos rajono savivaldybėje	10
2 lentelė. Atliekų tvarkymą savivaldybėje reglamentuojantys teisės aktai	13
3 lentelė. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemoje veikiantys subjektai ir jų funkcijos	15
4 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių skaičius	17
5 lentelė. Pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra prie daugiabučių namų bei viešose vietose	18
6 lentelė. 2014 m. išdalintų pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo konteinerių skaičius individualiose valdose pagal konteinerių tūrį	19
7 lentelė. Pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra sodų bei garažų bendrijose.....	19
8 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūra	19
9 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių charakteristikos	20
10 lentelė. Susidariusios komunalinės atliekos	21
11 lentelė. Surinktos ir į sąvartyno teritoriją pristatytos mišrios komunalinės atliekos.....	22
12 lentelė. Surinktų ir į sąvartyno teritoriją pristatytų mišrių komunalinių atliekų sudėtis	23
13 lentelė. Atskirai surinktos biologiškai skaidžios atliekos.....	24
14 lentelė. Individualiai sukompostuotos biologiškai skaidžios atliekos	24
15 lentelė. Atskirai surinktos pakuočių, pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos	25
16 lentelė. Atskirai surinktos didelių gabaritų, statybinės, elektros ir elektroninės įrangos, pavojingos bei kt. atliekos	26
17 lentelė. Galutinai sutvarkytų atliekų kiekis	27
18 lentelė. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą Klaipėdos rajono savivaldybėje dydžiai gyventojams (2014-04-01 duomenimis)	29
19 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštų sudedamosios dalys (vienai tonai komunalinių atliekų).....	31
20 lentelė. Nustatytų uždavinių įgyvendinimas	34
21 lentelė. Klaipėdos r. sav. atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė	37

22 lentelė. Atliekų tvarkymo užduotys 2014-2020 m.....	40
23 lentelė. Plano įgyvendinimo priemonės	44
24 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų srautų prognozė 2014-2020 m.....	56
25 lentelė. Pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų srautų prognozė 2014-2020 m.....	57
26 lentelė. Didelių gabaritų bei kitų specifinių atliekų srautų prognozė 2014-2020 m.....	58
27 lentelė. Plano įgyvendinimo kriterijai	61

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 paveikslas. Gyventojų skaičius ir jo pokytis Klaipėdos rajono savivaldybėje	9
2 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas pagal seniūnijas 2014 m.....	10
3 paveikslas. Klaipėdos rajono savivaldybėje susidarančių komunalinių atliekų sudėtis 2014 m., t	22
4 paveikslas. Klaipėdos rajono savivaldybėje susidarantys komunalinių atliekų srantai 2014-2020 m., t	55

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygą užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti bei patvirtinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumo bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti teisės aktais reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane (toliau – VATP) bei Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane, prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybėje, parengtas Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu, savivaldybių atliekų tvarkymo planų vykdymo laikotarpis turi sutapti su Valstybinio atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano vykdymo laikotarpiu, todėl Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas rengiamas 2014-2020 m. laikotarpiui.

Pagrindinis Klaipėdos rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo priemones, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius, ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios viešosios komunalinių atliekų tvarkymo veiklos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims. Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas parengtas siekiant atnaujinti 2011 m. spalio 27 d. Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T11-672 patvirtintą Klaipėdos rajono komunalinių atliekų tvarkymo 2009-2020 m. planą.

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu ir 2010 m. gruodžio 16 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-1004 patvirtintais reikalavimais regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams bei visų aktualių atnaujinimų nuostatomis.

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane įvertinti savivaldybėje veikiančios infrastruktūros privalumai bei trūkumai, išanalizuotas iki šiol taikytų priemonių efektyvumas, siekiant nustatyti uždavinių įgyvendinimo, apibrėžtos reikalingos priemonės. Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planą sudaro:

1. Klaipėdos rajono savivaldybės apžvalga, bendrieji duomenys.
2. Esamos komunalinių atliekų tvarkymo būklės apžvalga.
3. Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys 2014–2020 m.
4. Plano įgyvendinimo priemonės ir jų poveikis.

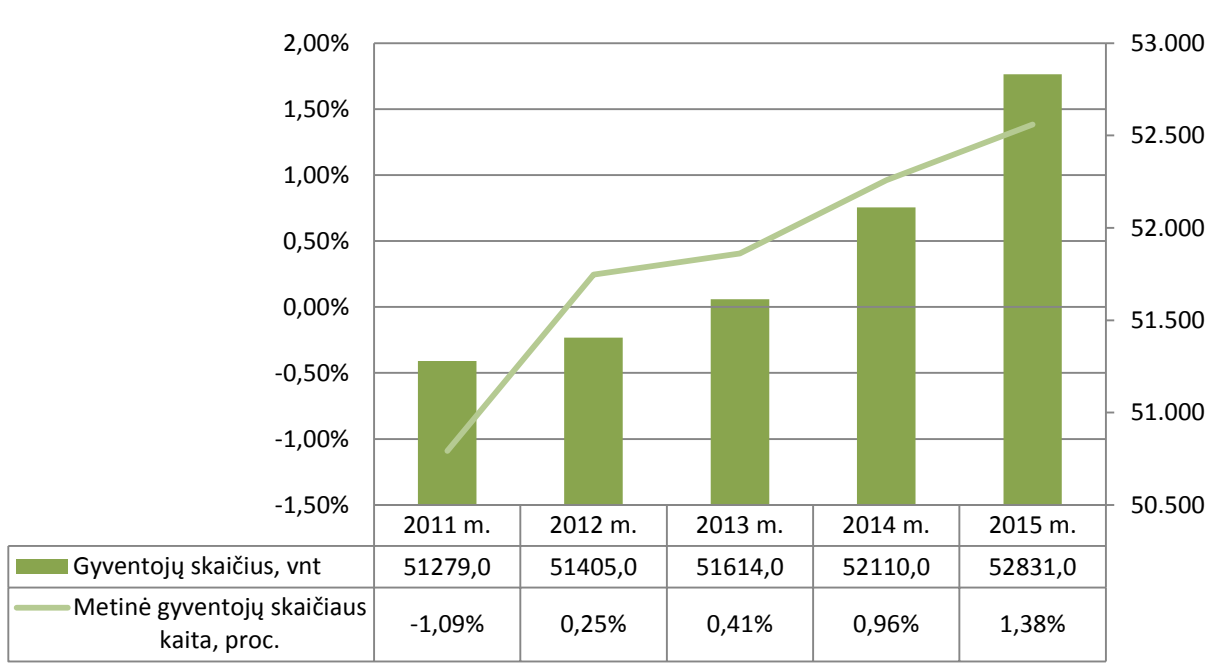
5. Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai.

Parengtam Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planui, vadovaujantis planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu patvirtintu 2014 m. gruodžio 23 d. LRV nutarimu Nr. 1467, numatyta tvarka, atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrų bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu patvirtintu 2015-03-09 LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-208.

2. KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS APŽVALGA, BENDRIEJI DUOMENYS

Klaipėdos rajono savivaldybė yra administracinis teritorinis vienetas Lietuvos vakaruose. Savivaldybės plotas – 1336 km², kas sudaro 25,6 % Klaipėdos apskrities ploto. Vakariniai rajono pakraščiai ribojasi su Baltijos jūra ir Kuršių mariomis. Savivaldybės teritorija ribojasi su Palangos miesto, Kretingos raj., Plungės raj., Rietavo, Šilutės raj. ir Klaipėdos miesto savivaldybėmis. Rajono administracinis centras – Gargždai, kuris yra apie 17 km. nutolęs nuo Klaipėdos miesto. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorija suskirstyta į 11 seniūnijų: Agluonėnų, Dauparų-Kvietinių, Dovilų, Endriejavo, Gargždų, Judrėnų, Kretingalės, Priekulės, Sendvario, Veiviržėnų ir Vėžaičių seniūnija.

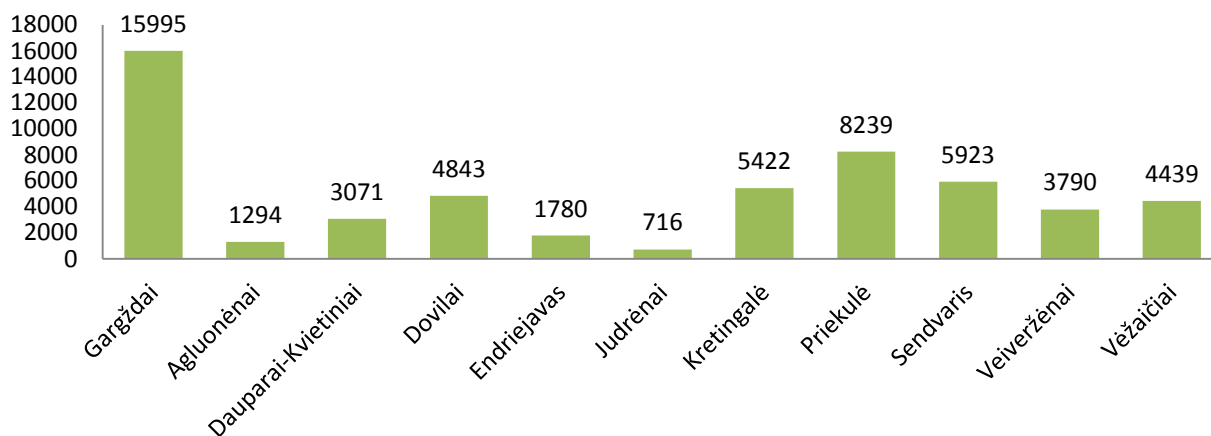
Statistikos departamento duomenimis Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje 2015 m. pradžioje gyveno 52.831 gyventojų. Gyventojų skaičiaus statistika savivaldybėje nuo 2011 m. pateikta žemiau esančiame paveiksle.

1 paveikslas. Gyventojų skaičius ir jo pokytis Klaipėdos rajono savivaldybėje

Nuo 2010 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje gyventojų skaičius padidėjo apie 2 proc. Vidutinis gyventojų skaičiaus metinis pokytis per pastaruosius 5 m. sudaro 0,8 proc. Pagrindinė tokio gyventojų skaičiaus didėjimo priežastis – gyventojų migracija iš Klaipėdos miesto savivaldybės.

Klaipėdos rajono savivaldybė – retai apgyvendinta savivaldybė, statistikos departamento duomenimis gyventojų tankis 2015 m. pradžioje savivaldybėje sudarė 39 gyv./km² (vidutinis šalies gyventojų tankis – 45,1 gyv./km²).

2 paveikslas. Gyventojų pasiskirstymas pagal seniūnijas 2014 m.

Registru centro duomenys apie 2015 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje registruotus vieno ir dviejų butų gyvenamuosius (individualius) namus bei daugiabučius gyvenamuosius namus pateikti žemiau esančioje lentelėje. Remiantis oficialiais duomenimis, Klaipėdos rajono savivaldybėje 2015 m. pradžioje registruoti 7.847 individualūs (vieno ir dviejų butų gyvenamieji namai) ir 669 daugiabučiai namai.

1 lentelė. Gyvenamieji namai Klaipėdos rajono savivaldybėje

Nekilnojamo turto registre registruoti gyvenamieji namai						
Administracinė teritorija	Vieno ir dviejų butų gyvenamieji (individualūs) namai			Daugiabučiai gyvenamieji namai		
	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso
Klaipėdos r. sav.	1.348	6.499	7.847	168	501	669

Informacijos šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie žemės ūkio ministerijos, VĮ registru centro „Lietuvos respublikos nekilnojamo turto registre įregistruotų statinių apskaitos duomenys 2015 m. sausio 1 d.“

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2015 m. sausio 1 d. Klaipėdos rajono savivaldybėje veikė 1.427 ūkio subjektai, iš kurių 1.211 – mažos ir vidutinės įmonės. 2014 m. duomenimis didžioji dalis ūkio subjektų veikė didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių remonto srityje (~22 proc.), apdirbamojoje gamyboje (~11 proc.) bei kitoje aptarnavimo veikloje (~14 proc.).

Klaipėdos rajono savivaldybės teritorija pasižymi didele saugomų teritorijų gausa, į teritoriją patenka Kuršių nerijos nacionalinio bei Pajūrio regioninio parkų teritorijų dalis, kurios sudaro apie 209 hektarus bendro ploto savivaldybės teritorijoje. Taip pat, joje yra įsteigta: 1 biosferos poligonas, 11 valstybinių draustinių bei 1

atkuriamasis sklypas, 6 saugomi gamtos paveldo objektai. Viso saugomos teritorijos Klaipėdos rajono savivaldybėje užima 11.362 hektarus, tai sudaro apie 8,5 proc. viso savivaldybės teritorijos ploto.

Klaipėdos rajono savivaldybė yra patraukli gyvenimui, verslui ir poilsiui. Ypatingas dėmesys savivaldybėje skiriamas rekreacijos ir turizmo paslaugų plėtrai Kuršių marių pakrantės regione bei pajūrio zonoje.

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis pagrindinę atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją atlieka savivaldos institucija. Ji organizuoja komunalinių atliekų tvarkymo sistemas, būtinas savivaldybės teritorijoje susidarančioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, užtikrina šių sistemų funkcionavimą, organizuoja atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, tvarkymą bei administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas teikimą.

Savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo, šalinimo ir apdorojimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijose esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims).

Savivaldybės atliekų tvarkymo sistema turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybė atsakinga už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Klaipėdos rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybės atliekų tvarkymo planą bei taisykles;
- kontroliuoja kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- nustato vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, tvirtina jos dydį bei tvirtina rinkliavos nuostatus;
- atsako už atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymą;
- dalyvauja organizuojant ir plėtojant regioninę komunalinių atliekų tvarkymo (surinkimo, rūšiavimo, panaudojimo, galutinio sutvarkymo) sistemą;
- vykdo atliekų tvarkymo paslaugų kokybės kontrolę;
- kartu su VŠĮ „Gargždų švara“ vykdo atliekų turėtojų švietimą atliekų tvarkymo srityje.

Sėkmingam atliekų tvarkymo sistemos organizavimo užtikrinimui Klaipėdos rajono savivaldybės taryba yra patvirtinusi savivaldybės lygmens teisės aktus reglamentuojančius atliekų tvarkymo plėtros principus bei tvarką savivaldybės teritorijoje.

2 lentelė. Atliekų tvarkymą savivaldybėje reglamentuojantys teisės aktai

Dokumento pavadinimas	Data	Sprendimas
Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2009-2020 m. planas	2011 m. spalio 27 d.	Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T11-672
Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės	2014 m. balandžio 24 d.	Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T11-205
Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai	2014 m. balandžio 24 d.	Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T11-205

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija

Komunalinių atliekų paslaugų teikimą Klaipėdos rajono savivaldybėje reglamentuoja Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T11-205 patvirtintos Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės. Komunalinių atliekų turėtojams Klaipėdos rajono savivaldybėje (savivaldybės administracijos teritorijoje) teikiamos šios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos.

1. mišrių komunalinių atliekų tvarkymas;
2. pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymas;
3. biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas;
4. didelių gabaritų atliekų, įskaitant naudotas padangas bei statybos ir griovimo (smulkaus buitės remonto) atliekas, tvarkymas;
5. elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymas;
6. buitės pavojingų atliekų tvarkymas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui.

Siekiant efektyvaus komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo, plėtros užtikrinimo, numatytų uždavinių įgyvendinimo Klaipėdos rajono savivaldybės taryba 2012 m. vasario 1 d. įsteigė komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorių - VŠĮ „Gargždų švara“. Pagrindinis viešosios įstaigos tikslas - Klaipėdos rajono savivaldybės funkcijų vykdymas komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo srityje.

Remiantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius gali atlikti šias komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas:

- organizuoti konkursą komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikiančiam atliekų tvarkytojui parinkti;
- vykdyti sutartinių įsipareigojimų tarp komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriaus ir atliekų tvarkytojo priežiūrą ir kontrolę;

- pateikti savivaldybės institucijai įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą dydžio apskaičiavimą ir, jeigu savivaldybės taryba šią įmoką patvirtina, ją rinkti;
- registruoti komunalinių atliekų turėtojus;
- rinkti, analizuoti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės ir (ar) atliekų tvarkymo regiono teritorijoje, regiono plėtros tarybos patvirtinto regioninio ir savivaldybės tarybos patvirtinto savivaldybės atliekų tvarkymo planų priemonių, užtikrinančių valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytų užduočių įgyvendinimą, vykdymą;
- teikti pasiūlymus regiono plėtros tarybai ir savivaldybės tarybai dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tobulinimo ir plėtojimo;
- įgyvendinti visuomenės informavimo, švietimo ir mokymo priemones komunalinių atliekų tvarkymo srityje;
- organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo (surinkimo, rūšiavimo, panaudojimo) sistemas;
- atlikti kitas su komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimu susijusias savivaldybių pavestas funkcijas.

Komunalinių atliekų surinkimo ir rūšiavimo paslaugas Klaipėdos rajono savivaldybėje teikia UAB „Ekonovus“. Įmonei Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pavestos šio funkcijos:

- rinkti komunalines atliekas iš jų turėtojų ir transportuoti į rūšiavimo įrenginius;
- aprūpinti atliekų turėtojus komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūra;
- periodiškai dezinfekuoti kolektyvinius konteinerius;
- rinkti biodegraduojančias, didžiąsias, buityje susidaranti pavojingas bei elektros ir elektroninės įrangos atliekas apvažiavimo būdu ar panaudojant specializuotus konteinerius;
- savo lėšomis atnaujinti, remontuoti arba pakeisti atliekų surinkimo infrastruktūrą;
- teikti informaciją apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitas apie surinktus kiekius.

Klaipėdos rajono savivaldybėje, remiantis 2014 m. balandžio 6 d. sudaryta paslaugų teikimo sutartimi, UAB „Ekonovus“ taip pat teikia ir mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo ir perdavimo perdirbti ir/ ar panaudojimo paslaugas. Klaipėdos rajono savivaldybėje įmonė eksploatuoja rūšiavimo liniją, kurioje iš mišrių komunalinių atliekų atrūšiuojamos antrinės žaliavos (plastikas, metalas, stiklas), kurios vėliau perduodamos perdirbti arba kitaip, įstatymų nustatyta tvarka, panaudojamos. Po rūšiavimo likusios ir panaudojimui netinkamos atliekos pristatomos į regioninį nepavojingų atliekų sąvartyną arba deginimo įmonę.

2005 m. gegužės 31 d. Klaipėdos regiono savivaldybės pasirašė sutartį, kurioje nustatyta, kad savivaldybės gali perduoti komunalinių atliekų tvarkymo funkcijas Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centrui (toliau – KRATC). Sutartyje nustatyti pagrindiniai Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo principai:

1. Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema yra vieninga komunalinių atliekų tvarkymo sistema, integruojanti savyje Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Šilutės rajono, Palangos miesto, Neringos, Skuodo rajono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas. Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistema turi įgyvendinti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme bei kituose teisės aktuose nustatytus komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms reikalavimus.

2. Klaipėdos regiono savivaldybėms pageidaujant bus sudaromos su UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centru (toliau – KRATC) koncesijos sutartys, kuriomis savivaldybės perduos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijas KRATC.

3. Klaipėdos regiono savivaldybės, kurios neperduos KRATC komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriaus funkcijų, sudarys su KRATC komunalinių atliekų šalinimo sutartis, kuriose bus numatyti abipusiai įsipareigojimai šalinant konkrečioje savivaldybėje susidarančias komunalines atliekas, „solidaraus“ sąvartyno vartų mokesčio apskaičiavimo tvarka ir kitos dalyvavimo vieningoje atliekų tvarkymo sistemoje sąlygos. Šiuo atveju regiono savivaldybės pačios organizuos savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo paslaugų pirkimo viešuosius konkursus.

2005 m. gegužės 31 d. pasirašytos sutarties pagrindu 2012 m. liepos 26 d. (2015 m. gegužės 29 d. sutartis papildyta) VšĮ „Gargždų švara“ bei KRATC sudarė komunalinių atliekų priėmimo šalinti sutartį, kurioje nustatyta, kad Klaipėdos rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės bei didžiosios atliekos šalinamos ar kitaip sutvarkomos Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne esančiame Dumpių kaime, Klaipėdos rajone, o biologiškai skaidžios atliekos priimamos į Glaudinėnų kaime esančią biodegraduojančių atliekų kompostavimo aikštelę. Visos aukščiau paminėtos atliekos priimamos už KRATC nustatytą „vartų“ mokestį.

Remiantis LR atliekų tvarkymo įstatymu savivaldybėje atliekos tvarkomos atsižvelgiant į gamintojų ir importuotojų atsakomybės principą t.y. gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančias pakuočių, EEJ, baterijų ir akumuliatorių bei apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo sistemas.

3 lentelė. Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemoje veikiantys subjektai ir jų funkcijos

Subjekto pavadinimas	Pagrindinės funkcijos	Susitarimo pagrindas
Klaipėdos rajono savivaldybės taryba	Savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos veikimo principus reglamentuojančių dokumentų tvirtinimas Įmokų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą tvirtinimas	-
VšĮ Gargždų švara	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimas, diegimas, tobulinimas ir kontrolė Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimas	2013 m. kovo 28 d. Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T11-190
UAB Ekonovus	Mišrių komunalinių, biologiškai skaidžių, stambiagabaričių, pavojingų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, antrinių žaliavų surinkimas iš atliekų turėtojų Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimas Atliekų turėtojų aprūpinimas komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūra	2014 m. gegužės 21 d. paslaugų teikimo sutartis Nr, 2014/05/21 bei paslaugų teikimo sutartis Nr, 2014/04/16

UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras	Regioninės infrastruktūros įrengimas ir eksploatavimas Komunalinių atliekų priėmimas šalinti	2012 m. liepos 26 d. Nr 12-31A (papildyta 2015 m. gegužės 29 d.)
UAB „Žalvaris“	Komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuotės atliekų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo panaudoti organizavimas, pakuočių atliekų tvarkymas ir paslaugų teikimas, infrastruktūros plėtra ir finansavimas.	Bendradarbiavimo sutartys
VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“		
VšĮ „Žalioji taška“		
VšĮ „Gamtos ateitis“		
UAB Fortum Klaipėda	Po mechaninio atliekų rūšiavimo susidarančių atliekų deginimas	-

Informacijos šaltinis: VšĮ „Gargždų švara“.

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti Klaipėdos rajono savivaldybėje naudojami 0,12, 0,14, 0,24 m³ bei kolektyviniai 1,1 m³ konteineriai. Atliekų turėtojus atitinkamo dydžio konteineriais mišrioms komunalinėms atliekoms nemokamai aprūpina komunalinių atliekų tvarkytojas. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo kolektyviniai konteineriai savivaldybėje išdėstomi pagal patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiama informacija apie savivaldybės teritorijoje esančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių skaičių.

4 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo priemonių skaičius

	Matavimo vnt.	2013 m.					2014 m.				
Konteinerių talpa	m ³	0,12	0,24	0,7	0,77	1,1	0,12	0,24	0,7	0,77	1,1
Konteinerių kiekis iš viso	vnt.	4981	7662	62	83	935	5027	9457	62	83	988
Konteinerių ištuštinamų 2 kartus per mėnesį kiekis	vnt..	3879	7210	40	37	594	3925	8837	40	37	605
Konteinerių ištuštinamų 1 kartą per mėnesį kiekis	Vnt.	1102	452	22	46	341	1102	620	22	46	383

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija.

Mišrių komunalinių atliekų konteineriai ištuštinami pagal VŠĮ „Gargždų švara“ ir atliekų surinkėjo suderintą grafiką, tačiau ne rečiau nei nustatyta savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse.

Savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos toliau pristatomos į Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje veikiančią mechaninio rūšiavimo liniją. Savivaldybėje veikiančios rūšiavimo linijos pajėgumai siekia ~50 t/d. arba ~12.500 t./m. Linijoje atrūšiuojamos antrinės žaliavos (plastikas, stiklas, metalai), biologiškai skaidžios atliekos kurios vėlesniu etapu perdirbamos/ perduodamos perdirbėjams arba kitaip įstatymų nustatyta tvarka sutvarkomos. Po rūšiavimo likusios atliekos perduodamos Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centrui (KRATC) tolimesniam apdorojimui/ šalinimui arba tiesiogiai pristatomos į deginimo įrenginius.

Klaipėdos regioniniame sąvartyne atvežtos mišrios komunalinės atliekos iki 2012 m. buvo rūšiuojamos specialioje, ant sąvartyno kaupo įrengtoje, mechaninėje mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, kurią operavo VŠĮ „Anabazis“. Linijoje rankiniu būdu buvo išrenkamos atliekos tinkamos perdirbimui ir antriniam panaudojimui. 2013 m. sąvartyne buvo įrengta nauja mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linija, kurios pajėgumas siekė ~ 50 tūkst. tonų per metus (7-8 tonos per valandą). Šioje linijoje buvo atskiriamos perdirbimui tinkamos antrinės žaliavos, kurios vėlesniu etapu buvo perduodamos tolimesniam tvarkymui šias atliekas perdirbančioms įmonėms.

Nuo 2016 m. mišrios komunalinės atliekos bus apdorojamos Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje įrengtuose mechaninio rūšiavimo įrenginiuose. Mechaninio rūšiavimo įrenginių pajėgumai siekia 75 tūkst. t. per metus (dirbant vienai pamainai). Rūšiavimo įrenginiuose bus atskiriamos antrinės žaliavos (plastikas, stiklas, metalai, popierius), aukšto kaloringumo (degi) frakcija, biologiškai skaidžios atliekos bei inertinė frakcija. Atskirtos netinkamos perdirbti komunalinės atliekos, turinčios energetinę vertę vežamos deginti į biokuro ir atliekų termofikacinę elektrinę esančią Klaipėdoje.

Klaipėdos regionas yra pirmasis ir kol kas vienintelis Lietuvos regionas, kuriame netinkančios perdirbti turinčios energetinę vertę komunalinės atliekos panaudojamos energijos gamybai. 2011 m. UAB „Fortum Klaipėda“ LEZ teritorijoje pradėjo statyti, o nuo 2013 m. eksploatuoja biokuro ir atliekų termofikacinę jėgainę. Jėgainės elektrinė galia siekia 20 MW, o šiluminė galia – 50 MW. Per metus jėgainė gali pagaminti apie 110 GWh elektros energijos ir 400 GWh šilumos energijos. Jėgainės pajėgumai siekia iki 180 tūkst. tonų atliekų per metus t.y. apie 34 tonas per valandą kuro mišinio (23,8 t/val. nepavojingųjų atliekų, susidarančių po komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo, ir nepavojingųjų gamybos atliekų bei 10,2 t/val. biokuro).

Po rūšiavimo likusios neturinčios energetinės vertės atliekos šalinamos ar kitaip sutvarkomos Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne esančiame Dumpių k., Klaipėdos r. Regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2008 m. balandžio 1 d. Bendras sąvartyno plotas sudaro 21,3 ha. Sąvartyno zoną sudaro trys komunalinių atliekų tvarkymo sekcijos, kurių talpa siekia apie 2 mln. tonų. Bendras sąvartyno kaupo plotas apie ~11 ha.

Remiantis VSATP, savivaldybė gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose privalėjo įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų.

5 lentelė. Pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra prie daugiabučių namų bei viešose vietose

	Matavimo vnt.	2013 m.			2014 m.		
		Stiklas	Popierius	Plastikas	Stiklas	Popierius	Plastikas
Konteineriuose renkamos atliekos	-						
Konteinerių kiekis	vnt.	126	121	121	126	121	121
Konteinerių ištuštinimo dažnis pagal talpas	kart/mėn.	2	2	2	2	2	2
Konteinerių aikštelių skaičius	vnt.	124			221		
Gyventojų skaičius tenkantis vienai aikštelei	gyv./vnt.	330			251		
Trūkstantų konteinerių aikštelių skaičius	vnt.	266			0		

Infotmacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija; Klaipėdos RAAD: Apibendrinta informacija apie komunalinių atliekų tvarkymą Lietuvos savivaldybėse 2013-2014 m.

Klaipėdos rajono savivaldybėje pakuotės bei pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos tvarkomos remiantis atliekų tvarkymo įstatyme nustatytu gamintojų ir importuotojų atsakomybės principu. Šios atliekos savivaldybėje surenkamos naudojant kolektyvinius (viešose vietose, prie daugiabučių namų) bei individualius (individualiose namų valdose) konteinerius.

6 lentelė. 2014 m. išdalintų pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo konteinerių skaičius individualiose valdose pagal konteinerių tūrį

Konteinerių tūris	Matavimo vnt.	2014 m.
120 l.	Vnt.	500
240 l.	Vnt.	500
Iš viso	Vnt.	1000

Aplinkos apsaugos duomenimis 2013-2014 m. ne visos Klaipėdos rajono savivaldybėje registruotos sodų bei garažų bendrijos buvo tinkamai aprūpintos pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra.

7 lentelė. Pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra sodų bei garažų bendrijose

	Matavimo vnt.	2013 m.		2014 m.	
		Sodų	Garažų	Sodų	Garažų
Bendrijos pavadinimas	-				
Bendrijų skaičius	vnt.	35	16	35	16
Konteinerių aikštelių skaičius	vnt.	2	0	2	0
Trūkstamų konteinerių aikštelių skaičius	vnt.	33	16	33	16

Šaltinis: Klaipėdos RAAD: Apibendrinta informacija apie komunaliniu atliekų tvarkymą Lietuvos savivaldybėse 2013-2014 m.

Savivaldybės gyventojai pakuotės ir pakuočių atliekas bei antrines žaliavas taip pat gali pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles. Aikštelėse priimamos popieriaus, stiklo ir plastiko atliekos.

Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane nustatyta, kad savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti komunalines biologiškai skaidžias atliekas.

Nuo 2015 m. sausio 1 d. biologiškai skaidžios atliekos surenkamos iš gyventojų biologiškai skaidžių atliekų surinkimo aikštelėje esančioje Klaipėdos rajono savivaldybėje Vėžaičių seniūnijoje Ažuolo g. 54. Taip pat savivaldybėje gyventojams sudarytos sąlygos biologiškai skaidžias atliekas kompostuoti individualiai t.y. individualių namų gyventojams išdalintos kompostavimo dėžės (2012 m. – 1736 vnt., 2013 m. – 264 vnt.). 2015 m. papildomai buvo išdalinta dar 300 vnt. kompostavimo dėžių.

8 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų surinkimo ir tvarkymo infrastruktūra

	Matavimo vnt.	
Biologiškai skaidžių atliekų surinkimo aikštelės (Vėžaičių sen.) projektiniai pajėgumai	t/m.	500

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija.

Į Klaipėdos rajono savivaldybėje esančią kompostavimo aikštelę pristatytos biologiškai skaidžios atliekos specialiais įrenginiais, suverčiamos į krūvas, kuriose vyksta kompostavimo procesas. Per kelis mėnesius iš biologiškai skaidžių atliekų, jas nuolatos vartant, susidaro kompostas, kuris gali būti naudojamas kaip trąša.

Savivaldybėje didelio gabarito (baldų buitinės technikos, komunalinės statybinės remonto atliekos ir kt.), elektros ir elektronikos įrangos, pavojingos (liuminescencinių lempų, akumuliatorių, panaudotų tepalų, baterijų ir kt.) atliekos bei naudotos padangos surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse: Geležinkelio pylimo g. 6, Gargždai ir Ažuolo g. 54, Vėžaičiai.

9 lentelė. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių charakteristikos

DGASA adresas	Aikštelės projektiniai pajėgumai, t/m.	Į aikštelę priimamų atliekų rūšys
Geležinkelio pylimo g. 6, Gargždai	856	Didelio gabarito atliekos Statybos ir griovimo atliekos Antrinės žaliavos
Ažuolo g. 54, Vėžaičiai	198	Elektros ir elektronikos įrangos atliekos Pavojingos atliekos Naudotos padangos

Informacijos šaltinis: Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo planas 2014-2020 m.

Elektros ir elektronikos įrangos atliekoms surinkti savivaldybėje organizuojamos papildančios atliekų surinkimo sistemos. Siekiant surinkti šias atliekas, didžiausių žmonių srautų sulaukiančiose vietose, statomi specialūs surinkimui skirti konteineriai. Atliekų turėtojai pirkdami naują elektros ir elektroninės įranginį, taip pat gali perduoti susidariusias elektros ir elektronines atliekas įrangos platintojui prekybos vietoje be papildomo mokesčio tuo atveju, jei atiduodamos elektros ir elektroninės atliekos yra tos pačios paskirties kaip perkama nauja įranga ir jei atiduodamos atliekų kiekis atitinka perkamos kiekį.

3.3. Komunalinių atliekų kiekiai ir kiti duomenys

Remiantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos departamento, Klaipėdos rajono savivaldybės Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai teiktais duomenimis apie atliekų tvarkymo sistemos organizavimą ir numatytų uždavinių įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje už 2012, 2013 ir 2014 metus, VšĮ „Gargždų švara“, Klaipėdos

regiono atliekų tvarkymo centro bei komunalinių atliekų tvarkytojų duomenimis šiame skyriuje pateikiama informacija apie dabartinę atliekų tvarkymo būklę Klaipėdos rajono savivaldybėje.

3.3.1. Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1224 patvirtintame Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane (toliau – VSATP) nustatyta atliekų tvarkymo užduotis – užtikrinti visuotinumą principą, teikiant viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą 95 proc. atliekų turėtojų. 2014 m. duomenimis Klaipėdos rajono savivaldybėje atliekų surinkimo paslauga prieinama 99,9 proc. gyventojų ir 100 proc. juridinių asmenų.

Vertinant paslaugos prieinamumą pagal nekilnojamojo turto objektų, kurių savininkai yra fiziniai asmenys, skaičių, paslauga teikiama 100 proc. daugiabučių namų butų savininkų, 100 proc. vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkų ir 99,6 proc. sodo bendrijų narių (nekilnojamojo turto objektų savininkų).

3.3.2. Komunalinių atliekų kiekiai ir sudėtis

2014 m. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje susidarė daugiau kaip 21.255 tonų komunalinių atliekų t.y. 20 proc. mažiau nei 2013 m. Tokį susidarančio atliekų kiekio mažėjimą lėmė tai, kad į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą 2014 m. nepakliuvo nuotekų valymo atliekos.

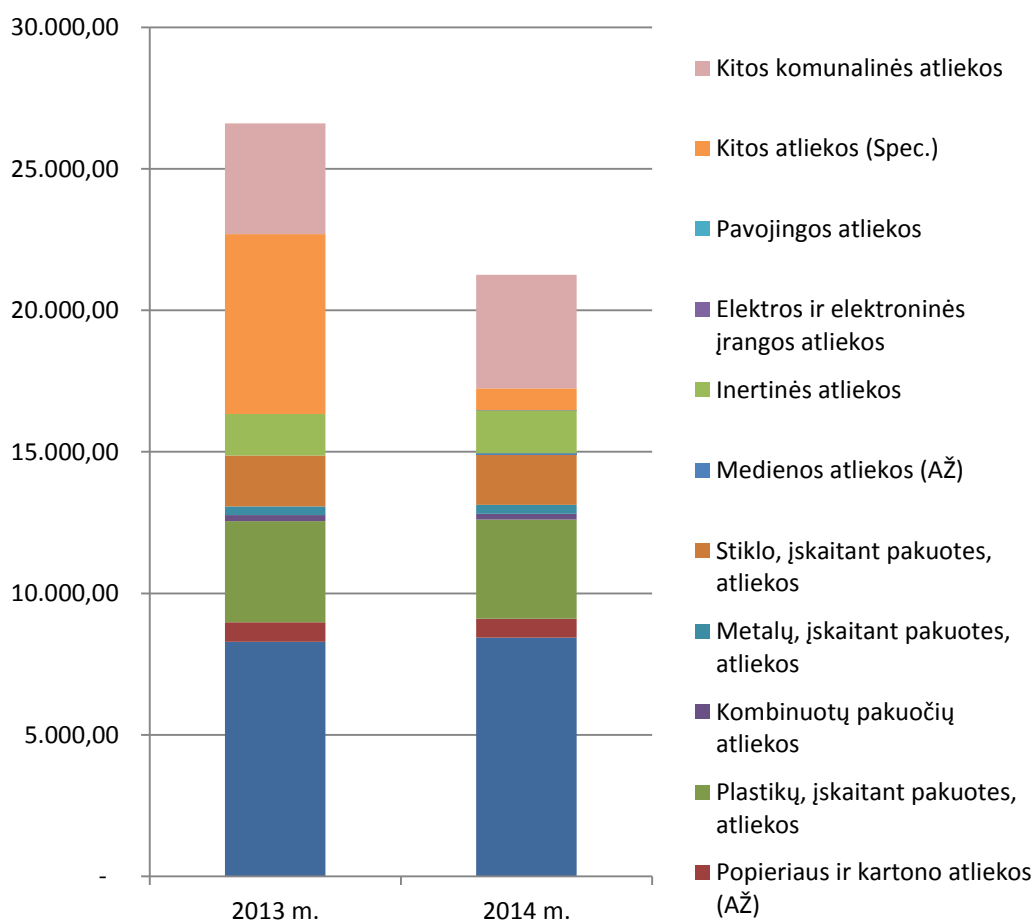
10 lentelė. Susidariusios komunalinės atliekos

	Mato vnt.	2013	2014
Susidariusių komunalinių atliekų kiekis	t	26.561,21	21.255,19
Susidariusių komunalinių atliekų kiekis tenkantis vienam gyventojui	t/gyv.	0,514	0,408

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija

2014 m. duomenimis Klaipėdos rajono savivaldybėje vienam gyventojui vidutiniškai susidarė 408 kg. komunalinių atliekų per metus. Į šį kiekį yra įtrauktas komunalinių atliekų kiekis, kuris yra surenkamas iš savivaldybės teritorijoje esančių įmonių ir organizacijų, taip pat atskirai surenkamos antrinės žaliavos, pakuotės atliekos, statybos bei griovimo atliekos, biologiškai skaidžios ir kitos atskirai surenkamos komunalinės atliekos.

Atsižvelgiant į atskirai surinktus atliekų srautus bei į sąvartyną pristatytų atliekų sudėtį žemiau esančiame paveiksle pateikta susidarančių komunalinių atliekų sudėtis.

3 paveikslas. Klaipėdos rajono savivaldybėje susidaranti komunalinių atliekų sudėtis 2014 m., t

Įvertinus 2014 m. susidaranti komunalinių atliekų kiekį nustatyta, kad komunalinių atliekų srautai, pagal frakcijas, pasiskirstę ganėtinai tolygiai. Biologiškai skaidžios atliekos bendrame sraute sudaro apie 39,68 proc. antrinės žaliavos – 30,66 proc., o specifinės ir kitos atliekos atitinkamai 10,77 ir 18,89 proc.

Mišrios komunalinės atliekos

2014 m. Klaipėdos rajone surinkta apie 18,46 tūkt. tonų mišrių komunalinių atliekų. Surinktos mišrios komunalinės atliekos 2014 m. sudarė apie 86,8 proc. viso Klaipėdos rajono savivaldybėje susidariusio komunalinių atliekų srauto.

11 lentelė. Surinktos ir į sąvartyno teritoriją pristatytos mišrios komunalinės atliekos

	Mato vnt.	2013	2014
Mišrios komunalinės atliekos surinktos konteineriuose	t	17.979,2	18.462,29
Surinktų mišrių komunalinių atliekų kiekis	t/gyv.	0,348	0,354

tenkantis vienam gyventojui			
-----------------------------	--	--	--

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011-08-31 įsakymu Nr. D1-661 "Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo" (Žin., 2011, Nr. 109-5148) Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne vykdyti sąvartyne šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbai.

Žemiau esančioje lentelėje pateikta informacija apie į sąvartyno teritoriją pristatytų komunalinių atliekų sudėtį 2014 m.

12 lentelė. Surinktų ir į sąvartyno teritoriją pristatytų mišrių komunalinių atliekų sudėtis¹

Atliekų rūšys	proc.	t.
Popierius ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	12,34%	2.277,82
Žaliosios atliekos	4,46%	824,21
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,00%	-
Biologiškai skaidžios maisto gamybos atliekos	26,30%	4.855,34
Natūralaus pluošto audinių atliekos	0,24%	44,96
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	0,00%	-
Biologiškai skaidžios atliekos iš viso	43,34%	8.002,32
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	17,78%	3.281,85
Kombinuotų pakuočių atliekos	1,14%	209,80
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	1,70%	314,70
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	8,12%	1.498,56
Antrinės žaliavos iš viso	28,7%	5.304,91
Inertinės atliekos	4,55%	839,20
Kitos atsitiktinai į regioninį sąvartyną patekusios nepavojingos atliekos	1,62%	299,71

¹ 2014 m. mišrių komunalinių atliekų sudėtis vertinama atsižvelgiant į 2013 m. tyrimų rezultatus

Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,00%	-
Pavojingos atliekos	0,00%	-
Specifinės atliekos iš viso	6,17%	1.138,91
Kitos komunalinės atliekos	21,75%	4.016,15
Viso	100,00%	18.462,29

Informacijos šaltinis: Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai

Biologiškai skaidžios atliekos

Klaipėdos rajono savivaldybės duomenimis 2014 m. surinkta 207,75 t. biologiškai skaidžių atliekų. Didžioji dalis šių atliekų surinkta apvažiavimo būdu, kadangi iki 2015 m. pradžios savivaldybės teritorijoje nebuvo įrengta žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelė. 2015 m. pradžioje pradėjus veikti žaliųjų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštei gyventojams sudarytos sąlygos nemokamai pašalinti įvairias biologiškai skaidžias atliekas.

13 lentelė. Atskirai surinktos biologiškai skaidžios atliekos

	Mato vnt.	2013 m.	2014 m.
Kompostavimo aikštelėje surinktos biologiškai skaidžios atliekos	t	-	-
Apvažiavimo būdu surinktos biologiškai skaidžios atliekos	t	303,2	207,75
Iš viso surinkta biologiškai skaidžių atliekų	t	303,2	207,75

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija

Vertinant atskirai surinktą, sutvarkytą biologiškai skaidžių atliekų kiekį taip pat įvertinami atliekų srautai, kuriuos savivaldybės atliekų turėtojai sukompostavo ar kitaip panaudojo patys t.y. nesinaudodami regionine ar savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūra.

14 lentelė. Individualiai sukompostuotos biologiškai skaidžios atliekos

	Mato vnt.	2013 m.	2014 m.
Individualiai sukompostuotos biologiškai skaidžios atliekos	t	193,74	223,20

Šiuo metu Klaipėdos rajono savivaldybėje nėra biologiškai skaidžių maisto ir virtuvės atliekų atskiro surinkimo sistemų. Šios atliekos surinktos kartu su mišrių komunalinių atliekų srautu ir pašalintos sąvartyne

Pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos

Remiantis savivaldybės pateiktais duomenimis 2014 m. buvo surinkta ~19 proc. atliekų tvarkymo sistemoje susidarančių pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų.

15 lentelė. Atskirai surinktos pakuočių, pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos

	Mato vnt.	2013 m.	2014 m.
Kiekis surinktas konteineriuose	t.	1.408,37	1.146,61
Popierius ir kartonas	t.	694,55	673,49
Stiklas	t.	338,19	257,58
Plastikas	t.	375,63	215,54
Metalai	t.	-	-
Mediena	t.	-	-
Kiekis surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje	t.	-	65,80
Popierius ir kartonas	t.	-	-
Stiklas	t.	-	-
Plastikas	t.	-	-
Metalai	t.	-	1,00
Mediena	t.	-	64,80
Kiekis surinktas papildančiomis sistemomis, apvažiavimo būdu	t.	-	-
Popierius ir kartonas	t.	-	-
Stiklas	t.	-	-
Plastikas	t.	-	-
Metalai	t.	-	-
Mediena	t.	-	-
Pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis surinktas atskiro surinkimo būdų iš viso	t.	1.408,37	1.212,41-

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija.

Didžioji dalis (94,6 proc.) pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų Klaipėdos rajono savivaldybėje buvo surinktos pasitelkiant specialius antrinems žaliavoms skirtus kolektyvinius konteinerius. Daugiausiai, pagal frakcijas, surinkta popieriaus ir kartono (59 proc.), stiklo (22 proc.) ir plastiko (19 proc.) atliekų.

Didelių gabaritų, statybinės bei kt. atliekos

2014 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje didelių gabaritų, statybinės bei kitos specifinės atliekos daugiausiai buvo surenkamos apvažiavimo būdu t.y. apvažiavimo būdu 2014 m. surinkta ~53 proc. specifinių atliekų.

16 lentelė. Atskirai surinktos didelių gabaritų, statybinės, elektros ir elektroninės įrangos, pavojingos bei kt. atliekos

	Mato vnt.	2013 m.	2014 m.
Kiekis surinktas konteineriais	t.	-	385
Didžiosios atliekos	t.	-	-
Statybinės medžiagos	t.	-	-
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	t.	-	-
Buityje pasitaikančios pavojingos atliekos	t.	-	-
Naudotos padangos	t.	-	-
Kitos atliekos	t.	-	385
Kiekis surinktas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse	t.	-	86,6
Didžiosios atliekos	t.	-	-
Statybinės medžiagos	t.	-	50,6
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	t.	-	10,8
Buityje pasitaikančios pavojingos atliekos	t.	-	0,6
Naudotos padangos	t.	-	21,3
Kitos atliekos	t.	-	3,3
Kiekis surinktas apvažiavimo būdu	t.	623,93	606,46
Didžiosios atliekos	t.	623,93	606,46
Statybinės medžiagos	t.	-	-

Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	t.	-	-
Buityje pasitaikančios pavojingos atliekos	t.	-	-
Naudotos padangos	t.	-	-
Kitos atliekos	t.	-	-
Kiekis surinktas papildančiomis sistemomis	t.	6.090,27	71,48
Didžiosios atliekos	t.	-	-
Statybinės medžiagos	t.	30,00	-
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	t.	-	-
Buityje pasitaikančios pavojingos atliekos	t.	-	-
Naudotos padangos	t.	164,27	71,48
Kitos atliekos	t.	5.896,00	-
Atskirai surinktos didelių gabaritų, statybinės, elektros ir elektroninės įrangos, pavojingos bei kt. atliekos iš viso	t.	6.714,20	1.149,54

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija.

Sąvartyno teritorijoje, deginimo įrenginiuose sutvarkytos komunalinės atliekos

Sąvartyno teritorijoje eksploatuojamoje mechaninėje rūšiavimo linijoje išrūšiuojama dalis į liniją patenkančių antrinių žaliavų. Atskirtos antrinės žaliavos perdirbamos/perduodamos atliekų tvarkytojams, o po rūšiavimo likusios energetinę vertę turinčios atliekos perduodamos UAB „Fortum“ deginimui, likusios atliekos šalinamos ar kitaip sutvarkomos Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne.

Remiantis KRATC pateiktais duomenimis apie į sąvartyno teritoriją patenkančius, apdorojamus atliekų kiekius įvertintas preliminarus Klaipėdos rajono savivaldybės sutvarkytų atliekų kiekis 2013-2014 m. pateikiamas lentelėje esančioje žemiau.

17 lentelė. Galutinai sutvarkytų atliekų kiekis²

	Mato vnt.	2013 m.	2014 m.
Pristatytos į KRATC komunalinės atliekos	t	19.021,13	19.507,35
Atskirta antrinių žaliavų	t	253,51	260,32

² Preliminarus vertinimas

Perduota į deginimo įrenginius	t	17.725,69	18.201,97
Pašalintos sąvartyne komunalinės atliekos	t	1.041,93	1.045,06

Informacijos šaltinis: Autorių vertinimas.

Viso 2014 m. Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne buvo pašalinti ~4,92 proc. susidarančių komunalinių atliekų, kurių didžiąją dalį sudarė specifinės ir kitos atliekos (5,36 proc. nuo visų į sąvartyną patenkančių komunalinių atliekų arba 45,67 proc. nuo susidarančių specifinių ir kitų atliekų).

Bešeimininkės atliekos

2014 m. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje sutvarkyta 385 t bešeimininkių atliekų, jų tvarkymas finansuotas iš savivaldybės biudžeto (Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos) lėšų. 2014 m. šių atliekų tvarkymui išleista 22.201,40 Eur. Tvarkant bešeimininkes atliekas, Klaipėdos rajono savivaldybė bendradarbiavo su komunalinių atliekų surinkėjais – UAB „Gargždų komunalinės paslaugos“.

Nuotekų dumblo tvarkymas

ES ir valstybės paramos lėšomis Lietuvos regionuose sukurtos atskiros regioninės komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo sistemos, kuriose tvarkomas nuotekų valymo metu susidaręs dumblas. Todėl nei į Klaipėdos rajono savivaldybės, nei į Klaipėdos regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą dumblo tvarkymas neįtraukiamas.

3.3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo situacija 2015 m.

2015 m. komunalinių atliekų tvarkymo situacija Klaipėdos rajono savivaldybėje pasikeitė kardinaliai, kadangi savivaldybės individualių namų gyventojams buvo išdalinta daugiau kompostavimo dėžių (2900 komplektų: 2900 vnt. 120 l. bei 2900 vnt. 240 l. konteinerių), rūšiavimo priemonių, pradėjo veikti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė bei savivaldybės teritorijoje įrengti mechaninio rūšiavimo įrenginiai.

Nuo 2015 m. sausio iki rugpjūčio mėnesio į rūšiavimo liniją pristatyta daugiau kaip 7.900 t. komunalinių atliekų. Per paminėtą laikotarpį linijoje atrūšiuota 518 t. antrinių žaliavų ir 1.338 t. biologiškai skaidžių atliekų, po rūšiavimo likusios energetinę vertę turinčios atliekos sutvarkytos deginimo įrenginiuose, o likusios išrūšiuotos atliekos perduotos KRATC.

3.3.4. Principo „Teršėjas moka“ įgyvendinimas

Vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „teršėjas moka“. Šis principas reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas („teršėjas“) ir/arba medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- **„Nediskriminavimo“ principas** - vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;

- **„Proporcingumo“ principas** - apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas pas atliekų turėtoją susidarantiems atliekų kiekiui;
- **„Solidarumo“ principas** - atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas.

2011 m. spalio 27 d. Klaipėdos rajono savivaldybės taryboje priimtas sprendimas Nr. T11-672 „Dėl VŠĮ „Gargždų švara“ administratoriaus skyrimo“. Remiantis juo ir birželio 28 d. priimtu tarybos sprendimu Nr. T11-415, nuo 2012 m. rugpjūčio 1 d. Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje įvesta Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų tvarkymą.

Vietinės rinkliavos apskaičiavimą, rinkimą, vietinės rinkliavos mokėtojų registro sudarymą reglamentuoja savivaldybės tarybos patvirtinti Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatai (toliau – Nuostatai), kurie buvo patvirtinti 2011 m. spalio 27 d. sprendimu T-11-627 su pakeitimais (naujausi rinkliavos dydžiai patvirtinti 2014 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T11-92).

18 lentelė. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą Klaipėdos rajono savivaldybėje dydžiai gyventojams (2014-04-01 duomenimis)

Registro tipas	Pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis	Pagrindinės tikslinės naudojimo paskirties apibūdinimas	Vietinės rinkliavos administravimo parametras	Metinė komunalinių atliekų susikaupimo norma, t	Metinė vietinė rinkliava, Eur (nuo 2015-01-01)
Pastatas	Gyvenamoji	Vienbutis gyvenamasis namas - pastatas, skirtas gyventi vienai šeimai, kurių visas naudingasis plotas, didžioji jo dalis ar bent pusė naudingojo ploto yra gyvenamosios patalpos. Vienai namų valdai priklauso vienas vienbutis gyvenamasis namas ir kitos paskirties pastatai, esantys tos pačios namų valdos sklype	Viena namų valda mieste	0,9843	78,0
Pastatas	Gyvenamoji	Vienbutis gyvenamasis namas - pastatas, skirtas gyventi vienai šeimai, kurių visas naudingasis plotas, didžioji jo dalis ar bent pusė naudingojo ploto yra gyvenamosios patalpos. Vienai namų valdai priklauso vienas vienbutis gyvenamasis namas ir kitos paskirties pastatai, esantys tos pačios namų valdos sklype	Viena namų valda kaime	0,6930	55,0

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Pastatas	Gyvenamoji	Butas esantis ir daugiau butų	Turto vienetas mieste	0,7470	59,0
Pastatas	Gyvenamoji	(daugiabučiame) gyvenamajame name.	Turto vienetas kaime	0,6930	55,0
Pastatas	Gyvenamoji	Butas - pastato dalis iš vieno, kelių ar daugiau kambarių ir kitų pagalbinių patalpų, atskirta atitvaromis nuo bendrojo naudojimo patalpų, kitų butų arba negyvenamosios paskirties patalpų, skirta žmonėms gyventi.	Bendrasis plotas (m ²)	0,0099	0,8
Pastatas	Gyvenamoji	Socialinių grupių asmenims	Bendrasis plotas (m ²)	0,0072	0,6
Žemės sklypas su pastatu (išskyrus gyvenamąjį namą)	Sodų (žemės ūkio)	Sodo namas, sodo pastatas - nesudėtingas poilsiui skirtas statinys	Turto vienetas	0,2885	23,0

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės vietinės rinkliavos nuostatai.

2014 m. balandžio 24 d. Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T11-204. Administruoti vietinę rinkliavą ir vykdyti jos išieškojimo funkcijas yra patikėta VŠĮ „Gargždų švara“. Savivaldybės administracija ar VŠĮ „Gargždų švara“ turi teisę atžvelgdama į ekonomiškai pagrįstus vietinės rinkliavos dydžio skaičiavimus, siūlyti keisti vietinės rinkliavos dydį vieną kartą per metus iki liepos 1 dienos.

2014 m. balandžio 24 d. Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T11-204, patvirtintos vietinės rinkliavos lengvatų sąlygos, kuriomis nustatyta, kad:

1. 50 proc. vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lengvata taikoma:

a. Nedirbantiems darbingo amžiaus asmenims (bet ne daugiau kaip dviem), kuriems nustatytas 0 – 40 proc. darbingumo lygis ir kurie gyvena gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto objekte vieni arba su vienu nedirbančiu senatvės pensijos amžiaus asmeniu arba su vienu asmeniu, kuriam nustatytas 0 – 40 proc. darbingumo lygis.

b. Nedirbančiam senatvės pensijos amžiaus asmeniui, valdančiam tik jam vienam naudojančiam sodų bendrijoje esančią sodininkų valdą, kurioje nuolat negyvena.

c. Švietimo biudžetinėms ir viešosioms įstaigoms, kurios nevykdo ugdomosios veiklos liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

d. Nedirbantiems senatvės pensijos amžiaus asmenims, vieniems gyvenantiems gyvenamosios paskirties būste.

2. 30 proc. vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lengvata taikoma fiziniams ar juridiniams asmenims, valdantiems, naudojantiems, disponuojantiems nekilnojamojo turto gyvenamosios paskirties objektus, prie kurių neužtikrintas privažiavimas, ir komunalinių atliekų surinkimo konteineriai pastatyti 1 km ir didesniu atstumu.

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų darytojas, bet ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, transporto priemonių, alyvų, baterijų ir akumuliatorių bei kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymas pagal gamintojo atsakomybės principą turėtų būti dengiamas šių gaminių gamintojų / importuotojų ir neįskaitomas į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą.

3.3.5. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

„Visų sąnaudų padengimo“ principas nustato, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas. Taigi vietinės rinkliavos dydžiai turi būti nustatomi tokiu būdu, kad gautos pajamos padengtų sistemos administravimo, eksploatavimo, komunalinių atliekų surinkimo, transportavimo ir šalinimo, infrastruktūros plėtros, atliekų šalinimo įrenginių uždarymo ir priežiūros po uždarymo, visuomenės informavimo ir kitas su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias išlaidas. Bendrieji komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodaros reikalavimai, nustatyti vadovaujantis solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų susigrąžinimo principais ir „teršėjas moka“ principu, yra apibrėžti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme.

Klaipėdos regione komunalinių atliekų šalinimo sąvartyne sąnaudos savivaldybėms paskirstomos vadovaujantis „solidarumo“ principu. Atsižvelgiant į tai, kad atskirų regiono savivaldybių atliekų transportavimo iki regioninio atliekų šalinimo įrenginio sąnaudos skiriasi, atliekų šalinimo sąvartyne mokestis („vartų mokestis“) diferencijuojamas tokiu būdu, kad bendra vienos tonos komunalinių atliekų sutvarkymo (įskaitant transportavimą iki sąvartyno ir šalinimą sąvartyne) kaina visose regiono savivaldybėse būtų panaši.

2014 m. KRATC valdyboje nustatytas vienos tonos mišrių, didelių gabaritų bei žaliųjų atliekų priėmimo „vartų“ mokestis (su PVM) – 39,22 Eur.

19 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kaštų sudedamosios dalys (vienai tonai komunalinių atliekų)

	Tenkanti dalis, proc.
Surinkimo ir transportavimo dalis	38,72
Atliekų perdirbimo arba kito naudojimo dalis	-

Šalinimo dalis	22,13
Atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų (DGASA, APP, kompostavimo aikštelės ir kita) eksploataavimo dalis	0,44
KAT sistemos administravimo dalis	10,64
Kita (nurodyti) teisminiai procesai su KRATC	28,07
Iš viso	100

Informacijos šaltinis: Klaipėdos rajono savivaldybės administracija

3.3.6. Investicinių projektų įgyvendinimas ir finansavimas

Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros kūrimas buvo pradėtas įgyvendinant ISPA projektą Nr. 2002/LT/16/P/PE/010 „Klaipėdos apskrities atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“. Bendra šio projekto vertė – 11,75 mln. EUR. Už šias lėšas per 2004-2009 metus buvo numatyta pastatyti regioninį sąvartyną, įrengti 10 atliekų priėmimo ir kompostavimo aikštelių, uždaryti ir rekultivuoti 7 sąvartynus bei 32 šiukšlynus. Projektas finansuotas iš trijų šaltinių: 50 proc. (5,875 mln. EUR) sudarė ES ISPA teikiamos lėšos, 20 proc. (2,35 mln. EUR) – valstybės investicijos. Trūkstamas 30 proc. (3,525 mln. EUR) projekto išlaidas dengė KRATC, kuris šiuo tikslu yra paėmęs banko paskolą.

Įgyvendinant 2007-2013 m. Europos Sąjungos Struktūrinės paramos projektą Nr. VP3-3.2-AM-01-V-01-019 „Klaipėdos regiono senų sąvartynų uždarymas, didelių gabaritų atliekų surinkimo bei kompostavimo aikštelių įrengimas“, Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijoje įrengta Gargždų didelių gabaritų surinkimo aikštelė bei didelių gabaritų atliekų surinkimo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė Vėžaičių kaime.

KRATC įgyvendina ES finansuojamą projektą Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-005 „Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“, kurio metu esamo Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje (Dumpių k., Klaipėdos r.), pastatytas atliekų mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginys, kurio metiniai pajėgumai siekia iki 75 tūkst. tonų, dirbant viena pamaina. Projekto tikslas – išplėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, užtikrinant biologiškai skaidžių atliekų tvarkymą Klaipėdos regione, kad būtų vykdomos Europos Sąjungos nustatytos atliekų tvarkymo užduotys bei norint įgyvendinti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 metų plane nustatytus reikalavimus. Pagrindinė šio įrenginio paskirtis – iš mišrių komunalinių atliekų srauto atskirti antrines žaliavas (metalus, plastiką, popierių, kartoną, stiklą) ir kitas vertingas medžiagas. Projektas finansuojamas iš Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir KRATC lėšomis. Bendra projekto vertė 34 mln. 399 tūkst. litų be PVM.

3.4. Senų sąvartynų uždarymas ir priežiūra po uždarymo

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 490 pakeistomis Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploataavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklėmis, nuo 2009 m. liepos 16 dienos draudžiama šalinti komunalines atliekas Europos Sąjungos keliamų reikalavimų neatitinkančiuose sąvartynuose. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatyta sąlyga, kad ne

vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik ES reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.

Įgyvendinant projektą „Klaipėdos apskrities atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“, Klaipėdos regione uždaryti 7 seni, Europos sąjungos reikalavimų neatitinkantys, sąvartynai, tarp kurių ir Kiškėnų sąvartynas esantis Klaipėdos rajono savivaldybėje.

3.5. Visuomenės informavimas ir švietimas

Atliekų prevencija – vienas svarbiausių atliekų tvarkymo tikslų šiandien, todėl atliekų susidarymo vengimo, rūšiavimo bei individualaus tvarkymo šaltinyje skatinimui didelės įtakos turi gyventojų informavimas ir švietimas. Klaipėdos rajono savivaldybės administracija ir KRATC (regioniniu mastu) aktyviai skleidžia informaciją apie atliekų tvarkymo sistemą, atliekų naudojimo, šalinimo ir tvarkymo būdus bei jų teikiamą naudą ekonomine, aplinkosaugine, socialine ir visuomenės sveikatos prasme.

Klaipėdos rajono savivaldybė teikia informaciją apie tinkamą komunalinių atliekų tvarkymą, skelbiant informaciją savivaldybės internetinėje svetainėje (www.klaipeda-r.lt), vietinėje spaudoje. Taip pat, informacija susijusi su atliekų tvarkymo problemomis, vietine rinkliava, visuomenės informavimu ir švietimu 2013 m. buvo skelbiama regioniniu mastu - nacionalinė televizija ir radijas „LRT“, Klaipėdos regioninė televizija „Balticum TV“ bei Klaipėdos radijo stotyse „Laluna“ ir „Radijo gama“.

Informacija susijusi su komunalinių atliekų tvarkymu ir administravimu, sudaryti komunalinių atliekų surinkimo grafikai skelbiami VŠĮ „Gargždų švara“ interneto svetainėje (www.gargzdusvara.eu).

3.6. Esamos situacijos apibendrinimas ir išvados

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos vystymąsi galima įvertinti pagal tai, kaip savivaldybėje buvo įgyvendinti Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2007-2013 m. plane numatyti uždaviniai. Vertinimas pateikiamas lentelėje esančioje žemiau.

20 lentelė. Nustatytų uždavinių įgyvendinimas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	Įgyvendinta/ neįgyvendinta
1.	84.1 98.1	Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas	Iki 2009 m. užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinumą principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.	Įgyvendinta
	98.2.1.2 98.2.1.3		Konteinerinių aikštelių žemės sklypų planų ir techninės dokumentacijos parengimas. Trūkstatų konteinerinių aikštelių įrengimas.	Įgyvendinta
Komentaras: Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga 2013-2014 m. buvo teikiama apie 99 proc. Klaipėdos rajono savivaldybės gyventojų bei 100 proc. juridinių asmenų				
2.	84.2	Šalinimo infrastruktūra	Ne vėliau kaip nuo 2009 m. vidurio nepavojingas atliekas šalinti tik Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose.	Įgyvendinta
Komentaras: Mišrios komunalinės atliekos vežamos į Klaipėdos regioninį (Dumpių k.) nepavojingų atliekų sąvartyną				
3.	84.3	Senų sąvartynų uždarymas	Iki 2011 m. pabaigos uždaryti visus aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus.	Įgyvendinta
4.	84.5	Atliekų perdirbimas ir panaudojimas	Iki 2013 m. paruošti perdirbti ar kitaip naudoti ne mažiau kaip 50 proc. komunalinių atliekų; užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus.	Įgyvendinta 2013 m.

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	Įgyvendinta/ neįgyvendinta
Komentaras: 2013 m. perdirbta / panaudota 95 proc komunalinių atliekų.				
5.	98.5	Apdorotų atliekų šalinimas	Ne vėliau kaip nuo 2013 m. sąvartynuose šalinti tik apdorotas, t. y. išrūšiuotus likusias, netinkamas perdirbti ar kitaip naudoti, atliekas.	Įgyvendinta
6.	98.2.1 98.2.1.2 98.2.1.3	Antrinių žaliavų surinkimas ir aikštelių plėtra	Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų; Gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.	Nepilnai įgyvendinta
Komentaras: Gyvenamose teritorijose pastatytas pakankamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis (2013 m. viena aikštelė teko 310, o 2014 – 353 gyventojams), tačiau nepakankamas aikštelių skaičius sodų ir garažų bendrijose.				
7.	98.3	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė (DGASA)	Iki 2009 m. užtikrinti, kad būtų įrengta ne mažiau kaip viena didelių gabaritų atliekų (baldų, statybos ir griovimo, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų, pavojingų buitinių atliekų, antrinių žaliavų, biologiškai skaidžių atliekų) surinkimo aikštelė 50 tūkst. gyventojų, taip pat šios atliekos surenkamos ir kitokiais būdais (pvz., apvažiuojant turėtojus).	Įgyvendinta 2015 m.
Komentaras: Viena didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė Klaipėdos rajono savivaldybėje 2013 – 2014 m. teko daugiau kaip 50 tūkst. gyventojų, tačiau 2015 m. pradėjus eksploatuoti naują didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę Vėžaičių sen. viena aikštelė teko ~26 tūkst. gyventojų.				

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Eil. Nr.	VSATP punktas	Veikla	Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonės	Įgyvendinta/ neįgyvendinta
8.	101. 102. 4 priedas	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys.	Įgyvendinta
Nuo 2013 m. biologiškai skaidžios atliekos į regioninį sąvartyną nėra šalinamos, didžioji dalis šių atliekų sutvarkoma deginimo įrenginiuose.				
9.	103. 104.1 106.2.2	Žaliųjų atliekų tvarkymas	Atskirai surinktos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos turi būti perdirbamos arba kitaip naudojamos. „Žaliosios atliekos“, t. y. sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biologiškai skaidžios atliekos, turi būti surenkamos ir apdorojamos kompostavimo įrenginiuose. Turi būti skatinamas ir individualus „žaliųjų atliekų“ kompostavimas. Savivaldybės iki 2010 m., atsižvelgdamos į regionų bendradarbiavimo galimybes, privalo užtikrinti, kad kiekviename atliekų tvarkymo regione būtų sudarytos sąlygos apdoroti (kompostuoti ir (ar) anaerobiškai pūdyti) komunalines biologiškai skaidžias atliekas.	Įgyvendinta 2015 m.
Komentaras: Žaliosios atliekos nuo 2015 m. Klaipėdos rajono savivaldybėje iš gyventojų surenkamos kompostavimo aikštelėje, kurioje vėliau yra kompostuojamos. Nuo 2012 m. Individualių namų gyventojams dalinamos kompostavimo dėžės. Taip pat žaliosios atliekos surenkamos apvažiavimo būdu.				
10.	99.	Didelių gabaritų bei kt. atliekų surinkimas	Didelių gabaritų bei kt. atliekų surinkimas apvažiavimo būdu. Papildančių sistemų diegimas.	Įgyvendinta
Komentaras: Didelio gabarito atliekos, buityje susidarančių pavojingos, elektros ir elektronikos įrangos, naudotos padangos Klaipėdos rajono savivaldybėje iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu				

Informacijos šaltinis: Autorių parengta lentelė.

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2007-2013 m. nustatytų uždavinių įgyvendinimą žemiau pateikiama Klaipėdos rajono savivaldybės stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

21 lentelė. Klaipėdos r. sav. atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė

Stiprybės	Silpnybės
Savivaldybėje įdiegtos papildančios sistemos, pasirašytos sutartis su GIA.	Esama vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti.
Visos mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Klaipėdos regiono nepavojingų atliekų sąvartyne	
Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos.	
Įrengtos valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano reikalavimus atitinkančios didelio gabarito atliekų surinkimo aikštelė, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.	
Didelio gabarito, pavojingos atliekos iš atliekų turėtojų surenkamos apvažiavimo būdu	
Regioniniame sąvartyne šalinamos tik apdorotos komunalinės atliekos	Nesukurta tinkama infrastruktūra antrinių žaliavų surinkimui sodų ir garažų bendrijose, taip pat ja aprūpinti ne visi individualių namų gyventojai
Regioniniame sąvartyne nuo 2013 m. šalinama ar kitaip sutvarkoma tik 5 proc. komunalinių atliekų.	Maža konkurencija atliekų deginimo rinkoje lemia aukštą atliekų sutvarkymo deginimo įrenginiuose kainą, kas sąlygoja dideles komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas
Galimybės	Grėsmės
ES finansinės 2014–2020 m. paramos laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Klaipėdos rajono savivaldybėje	Regionie įdiegus mechaninio rūšiavimo įrenginius išaugs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos bei kaina ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą atliekų turėtojams.

<p>Dvinarės įmokos įvedimas skatintų gyventojus rūšiuoti antrines žaliavas ar kitas specifines atliekas.</p>	<p>Taršos mokestis už sąvartyne šalinamas atliekas (nuo 2016 m.) padidins regionines komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas, todėl reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą atliekų turėtojams</p>
--	---

Informacijos šaltinis: Autorių parengta lentelė.

4. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR UŽDUOTYS 2014-2020 M.

Klaipėdos rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai, uždaviniai ir užduotys iki 2020 m. nustatyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planu.

Plėtojant Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą, siekiama taikyti atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą:

- **Atliekų prevencija** – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, taip sumažinant neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.
- **Atliekų paruošimas naudoti pakartotinai** – tikrinant, valant ar taisant parengti atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo;
- **Atliekų perdirbimas** – naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti ir taip mažinti gamtinių ir kitų išteklių naudojimą.
- **Atliekų kitoks naudojimas** – naudoti atliekas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytais būdais (išskyrus perdirbimą) ir taip mažinti atliekų keliamą pavojų aplinkai ir visuomenės sveikatai, gamtinių ir kitų išteklių naudojimą, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.
- **Atliekų šalinimas** – atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip naudoti, leidžiama šalinti tik atliekų šalinimo įrenginiuose, įrengtuose ir eksploatuojamuose pagal teisės aktų reikalavimus.

Laikantis nustatyto atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumo, pirmiausia turi būti vengiama atliekų susidarymo ir taikomos kitos atliekų prevencijos priemonės, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, paruošiamos naudoti pakartotinai, perdirbamos ar kitaip naudojamos tokiais būdais, kad kuo mažiau jų būtų šalinama sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo principai – savarankiškumo ir artumo, atsargumo ir tvarumo, techninio galimumo ir ekonominio gyvybingumo, visuotinumą ir „teršėjas moka“.

Vadovaujantis **savarankiškumo ir artumo principu** siekiama, kad mišrios komunalinės atliekos būtų naudojamos, o netinkamos perdirbti ar kitaip naudoti atliekos būtų šalinamos ar kitaip sutvarkomos atitinkamai viename iš artimiausių, tinkamai įrengtame atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginyje. Atsižvelgiant į tam tikrų rūšių atliekoms reikalingus specialius įrenginius, kai nėra galimybių atliekas šalinti, o mišrias komunalines atliekas naudoti įrenginiuose Lietuvoje, gali būti svarstoma galimybė atliekas šalinti, o mišrias komunalines atliekas naudoti Europos Sąjungos valstybėse esančiuose įrenginiuose. Artumo ir savarankiškumo principai nereiškia, kad Lietuva turi turėti visą spektrą atliekų galutinio naudojimo įrenginių.

Techninio galimumo ir ekonominio gyvybingumo principai teigia, kad, kuriant ir plėtojant atliekų tvarkymo infrastruktūrą, turi būti įvertintos techninės ir ekonominės galimybės.

Visuotinum principas reiškia, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga turi būti pasiūloma ir teikiama visiems komunalinių atliekų turėtojams.

„Teršėjas (atliekų turėtojas) moka“ principas reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas. Produktų gamintojai ir (ar) importuotojai, platintojai, taip pat pakuočių naudotojai ir (ar) importuotojai, pardavėjai gali pasidalyti produktų ir pakuočių atliekų tvarkymo išlaidas. Gamintojo atsakomybės principas taikomas tvarkant pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, padangų, baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pagrindiniai komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymo prioritetai ir kryptys 2014-2020 metų laikotarpiu yra:

- Skatinti atliekų prevenciją ir atliekų prevencijos veiklą bei paruošimo naudoti pakartotinai tinklus;
- Mažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį;
- Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas;
- Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo teisinę bazę;
- Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę;
- Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje.

Siekiant sumažinti atliekų šalinimą sąvartynuose ir įgyvendinti atliekų tvarkymo prioritetų eiliškumą, būtina sukurti reikiamą komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, pradedant atskiro atliekų surinkimo priemonėmis, baigiant atliekų mechaninio biologinio apdorojimo, atskirai surinktų biologiškai skaidžių atliekų anaerobinio apdorojimo ir likusių po rūšiavimo, netinkamų perdirbimui, atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiais.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 366 patvirtintu Valstybiniu atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planu, nustatomos Klaipėdos rajono savivaldybės kiekybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys 2014-2020 m.

22 lentelė. Atliekų tvarkymo užduotys 2014-2020 m.

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinės užduotys
230.1.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 9.709 t. komunalinių atliekų
230.2.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau	Iki 2020 metų užtikrinti, kad

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinės užduotys
	kaip 65 procentus komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	perdirbamų ar kitaip panaudojamų komunalinių atliekų kiekis nebūtų mažesnis kaip 14.974 t.
236.	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos, neviršytų VATP numatytų užduočių.	2015 metais ne daugiau kaip 6.557 t./m. Nuo 2016 iki 2017 metų ne daugiau kaip 5.901 t./m. Nuo 2018 iki 2019 metų ne daugiau kaip 5.245 t./m. Nuo 2020 metų ne daugiau kaip 4.589 t./m.
239.1 239.3.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje. Iki 2019 metų įdiegti atskiro maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto/virtuvės atliekų apdorojimui.	Žaliųjų atliekų atskyrimo iš bendro komunalinių atliekų srauto infrastruktūros užtikrinimas savivaldybės atliekų turėtojams. Iki 2019 metų įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktoms maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.
230.4	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti	Iki 2020 metų paruošti pakartotiniam panaudojimui ir perdirbti ne mažiau kaip 3.486 t. antrinių žaliavų įskaitant pakuotes ir pakuočių atliekas (popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų).

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinės užduotys
<p>246.1.</p> <p>246.2.</p> <p>246.2.2.</p> <p>247.1.</p> <p>247.2.</p> <p>246.2.4.</p> <p>246.3.</p> <p>246.4.</p>	<p>Iki 2015 metų sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas at-naujinti;</p> <p>- užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti.</p> <p>Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos.</p> <p>Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus</p> <p>(pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).</p>	<p>Per 2015-2016 metus atnaujinti ir papildyti antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemas.</p> <p>Įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo aikštelę prie sodų ir garažų bendrijose. Aprūpinti antriniu žaliavų rūšiavimo infrastruktūra individualių namų gyventojus.</p>
<p>248.1.</p>	<p>Užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50.000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje.</p>	<p>Užtikrinti tolimesnį didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės eksploatavimą, užtikrinant didžiųjų atliekų, naudotų padangų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų, statybos ir griovimo atliekų, butyje susidarančių pavojingų atliekų priėmimą iš gyventojų</p>
<p>248.2.</p> <p>250.</p> <p>252.</p>	<p>Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu.</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.</p> <p>Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip 2 kartus per</p>	<p>Užtikrinti didelių gabaritų bei pavojingų atliekų surinkimą apvažiuojant ne mažiau kaip 2 kartus per metus.</p>

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

VATP punktas	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas	Kiekybinės užduotys
	metus.	
245.8.	Savivaldybės, taikydamos įvairius atliekų surinkimo būdus ir priemones, privalo užtikrinti, kad jų valdomose komunalinių atliekų tvarkymo sistemose, asmenims rūšiuojant atliekas jų susidarymo vietoje, atskirai būtų surenkamos tekstilės atliekos.	Užtikrinti, kad didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje būtų priimamos tekstilės atliekos.
272.1. 272.2. 272.2.1 272.2.2 272.2.3 272.2.4 272.2.5	<p>Pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad:</p> <p>Būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir panaudoti ne mažiau kaip 60 procentų pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektų vidaus rinkai pakuočių kiekį;</p> <p>Būtų sudarytos organizacinės ir (ar) techninės sąlygos kasmet surinkti ir perdirbti (išvežti / eksportuoti perdirbti) 55-80 proc. pakuočių atliekų, skaičiuojant pagal patiektą vidaus rinkai pakuočių kiekį, atitinkamai pagal šias pakuočių medžiagas:</p> <p>stiklinių – ne mažiau kaip 60 proc.;</p> <p>popierinių ir kartoninių – ne mažiau kaip 60 proc.;</p> <p>plastikinių – ne mažiau kaip 22,5 proc., skaičiuojant tik medžiagą, kuri vėl perdirbama į plastiką;</p> <p>metalinų – ne mažiau kaip 50 proc.;</p> <p>medinių – ne mažiau kaip 15 proc.</p>	Užtikrinti atskirą antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimą konteneriais ir/arba maišais iš individualių namų, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą

Informacijos šaltinis: Autorių parengta lentelė.

Kitame skyriuje, atsižvelgiant į esamą Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą bei nustatytas užduotis, nustatomos plano įgyvendinimo priemonės, kurias savivaldybė turės įgyvendinti

5. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS IR JŲ POVEIKIS

23 lentelė. Plano įgyvendinimo priemonės

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. EUR.
1. Skatinti atliekų prevenciją ir atliekų prevencijos veiklą bei paruošimo naudoti pakartotinai tinklus;	1.1 Šviesti ir informuoti visuomenę atliekų prevencijos srityje.	Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemones atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje	Leisti leidinius, straipsnius, laidas, organizuoti renginius susijusius su atliekų prevencija bei ekologiniu švietimu	2016-2020 m.	VšĮ „Gargždų švara“/ savivaldybė/ KRATC	VšĮ „Gargždų švara“/ Savivaldybės/ KRATC/ vietinės rinkliavos lėšos	20
	1.2 Skatinti atliekų prevencijos veiklą ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus	Pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų surinkimas	Organizuoti pakartotiniam naudojimui tinkamų produktų (baldų elektros ir elektroninės įrangos ir kt.) priėmimą DGASA	2016-2020 m.	KRATC/ savivaldybė	KRATC/ savivaldybės/ vietinės rinkliavos lėšos	-

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
2. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį.	2.1 Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus.	Išanalizuoti atskiro maisto/virtuvės/žaliųjų atliekų surinkimo ir apdorojimo galimybes	Parengti galimybių studiją analizuojančią maisto/virtuvės atliekų srauto tvarkymo galimybes	2017 m.	VšĮ „Gargždų švara“	VšĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	20
	2.2 Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus.	Sukurti tinkamą biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo infrastruktūrą individualiuose namuose	Užtikrinti biologiškai skaidžių atliekų atskyrimą iš bendro komunalinių atliekų srauto išdalinant gyventojams kompostavimo dėžes	2016-2018 m.	VšĮ „Gargždų švara“/ savivaldybė/ KRATC	Europos sąjungos fondų/ VšĮ „Gargždų švara“/ Savivaldybės/ KRATC vietinės rinkliavos lėšos	120
	2.3 Plėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas.	Numatyti ir taikyti tekstilės atliekų surinkimo priemones.	Užtikrinti, kad savivaldybės didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje būtų priimamos tekstilės atliekos	Iki 2017 metų sausio 1 d.	KRATC/ VšĮ „Gargždų švara“	Europos sąjungos fondų/ savivaldybės/ KRATC/ VšĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	-

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
		Sukurti tinkamą antrinių žaliavų surinkimo aikštelių infrastruktūrą prie sodų ir garažų bendrijų	<p>Įvertinti kiekvienos trūkstamos antrinių žaliavų surinkimo aikštelės tikslingumą ir patikslinti trūkstamų aikštelių skaičių sodų ir garažų bendrijose.</p> <p>Savivaldybių teritorijoje esančiose sodų ir garažų bendrijose (prie bendrijų) įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.</p>	2016-2018 m.	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“/ gamintojų ir importuotojų organizacijos	Europos Sąjungos fondų/ savivaldybės/ VŠĮ „Gargždų švara“/ gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos	45

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
		Sukurti tinkamą antrinių žaliavų, pakuočių, pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūrą	Užtikrinti pakuočių ir pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų atskyrimą iš bendro komunalinių atliekų srauto išdalinant gyventojams antrinių žaliavų surinkimo priemones (antrinių žaliavų surinkimo maišus, konteinerius) bei įrengiant pakuočių, pakuočių atliekų antrinių žaliavų surinkimo aikšteles	2016-2018 m.	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“/ gamintojų ir importuotojų organizacijos	Europos Sąjungos fondų/ savivaldybės/ VŠĮ „Gargždų švara“/ gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšos	250
		Maisto/ virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo priemonių įdiegimas ir taikymas	Remiantis galimybių studijos, analizuojančios maisto/ virtuvės atliekų tvarkymą, duomenimis įdiegti ir taikyti maisto atliekų surinkimo ir apdorojimo	Iki 2019 m.	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“	Europos Sąjungos fondų/ savivaldybės/ VŠĮ „Gargždų švara“ lėšos	Remiantis galimybių studijos duomenimis

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
			priemonės.				
		Pavojingų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) tvarkymo sistemos palaikymas	Esant poreikiui ir galimybėms papildyti esamas sutartis (arba sudaryti naujas) su komunalinių atliekų tvarkytoju ir nustatyti prievolę ne rečiau kaip 2 kartus per metus apvažiavimo būdu surinkti pavojingas atliekas.	Užtikrinti visu plano laikotarpiu	VšĮ „Gargždų švara“/ Savivaldybė	VšĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	-
		Didelių gabaritų atliekų tvarkymo sistemos palaikymas	Esant poreikiui ir galimybėms papildyti esamas sutartis (arba sudaryti naujas) su komunalinių atliekų tvarkytoju ir nustatyti prievolę ne rečiau kaip 2 kartus per metus surinkti didelių gabaritų atliekas apvažiavimo	Užtikrinti visu plano laikotarpiu	VšĮ „Gargždų švara“/ Savivaldybė	VšĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	-

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
			būdu				
3. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas.	3.1 Užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga.	Gerinti mišrių komunalinių atliekų surinkimo visuotinumą bei kokybę įdiegiant konteinerių ir (ar) kitų surinkimo priemonių identifikavimo sistemą	Į komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo į regioninį sąvartyną ar kitus apdorojimo įrenginius paslaugų teikimo konkurso (ų) sąlygas įtraukti reikalavimus atliekų surinkimo ir transportavimo veikloje naudoti konteinerių ar kitų priemonių identifikavimo sistemą (as). Siekiant teikiamų atliekų tvarkymo paslaugų visuotinumą ir kokybę vykdyti nuolatinį atliekų tvarkytojų veiklos monitoringą	2015-2020 m.	VšĮ „Gargždų švara“/ Savivaldybė	VšĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	-

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
			naudojantis identifikavimo sistemos duomenimis				
	3.2 Plėtoti regioninę ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir gerinti atliekų tvarkymo kokybę.	Priežiūros kontrolės mechanizmų sukūrimas ir įgyvendinimas	ir Sukurti ir įgyvendinti antrinių žaliavų rūšiavimo bei biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo monitoringo sistemą	2016-2018 m.	Savivaldybė/ VšĮ „Gargždų švara“	Savivaldybės/ „Gargždų švara“/ VšĮ vietinės rinkliavos lėšos	-
		Atnaujinti ir/ papildyti konteinerių išdėstymo schemas.	Pasirengti konteinerių išdėstymo schemas.	2015-2016 m.	Savivaldybė/ VšĮ „Gargždų švara“	Savivaldybės/ „Gargždų švara“/ VšĮ vietinės rinkliavos lėšos	10
4. Tobulinti komunalinių atliekų tvarkymo teisinę bazę.	4.1 Atnaujinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimus atliekų	Dokumentų reglamentuojančių komunalinių atliekų tvarką savivaldybėje	Atnaujinti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisykles.	2015-2016 m.	Savivaldybė/ VšĮ „Gargždų švara“	Savivaldybės/ „Gargždų švara“/ VšĮ vietinės rinkliavos lėšos	5

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
	turėtojams.	atnaujinimas					
		Apmokestinimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemos tobulinimas	Išanalizuoti diferencijuotos įmokos įvedimo galimybes, nustatyti diferencijuotos įmokos dydžius bei savivaldybių tarybose priimti sprendimus, kuriuose nustatomi diferencijuoti įmokų dydžiai už komunalinių atliekų tvarkymą.	2015-2016 m.	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“	Savivaldybės/ VŠĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	10

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarūs lėšų poreikis, tūkst. EUR.
5. Efektyvinti atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo užduočių vykdymo kontrolę.	5.1 Stiprinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimų vykdymo kontrolę.	Reguliariai vykdyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklių vykdymo kontrolę.	Esant galimybei įsteigti papildomus etatus savivaldybėje arba VŠĮ „Gargždų švara“ kurių pareigybės būtų susietos su komunalinių atliekų turėtojų monitoringu.	2016-2020 m.	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“/ atliekų tvarkytojai	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“/ vietinės rinkliavos lėšos	-
6. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje.	6.1 Teikti visuomenei informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą,	Atliekų turėtojų informavimas.	Informuoti visuomenę apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas.	Du kartus per metus	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“/ KRATC/ gamintojų ir importuotojų organizacijos	Savivaldybės/ VŠĮ „Gargždų švara“/ KRATC/ vietinės rinkliavos/ gamintojų ir importuotojų organizacijos lėšos	10
	6.2 Stiprinti darbuotojų administracinius	Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar		2016-2020 m.	Savivaldybė/ VŠĮ „Gargždų švara“/	Savivaldybės/ VŠĮ „Gargždų švara“/ vietinės	5

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

Komunalinių atliekų tvarkymo tikslai	Uždaviniai	Priemonės	Veiksmai	Įvykdymo terminas	Vykdytojai	Finansavimo šaltinis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. EUR.
	gebėjimus.	mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika.			švara“	rinkliavos lėšos	

Šaltinis: Autorių parengta lentelė

6. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO POVEIKIS SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMAI

6.1. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos dalyvių bendradarbiavimo galimybės

Norint užtikrinti efektyvią Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, būtinas darnus atliekų tvarkymo sektoriuje veikiančių organizacijų bendradarbiavimas. Šis bendradarbiavimas turėtų būti nukreiptas siekiant stiprinti žmogiškuosius gebėjimus vietos savivaldos institucijose bei kitose organizacijose t. y. organizuojant įvairius mokymus, seminarus, diskusijas, keitimąsi gerąja patirtimi tiek šalies viduje, tiek įvertinant užsienio šalių praktiką. Stiprinti savivaldybių ir kitų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą galima užtikrinti keičiantis informacija bei patirtimi, kartu koordinuojant veiksmus bei identifikuojant bendras ir specifines savivaldybių atliekų tvarkymo problemas.

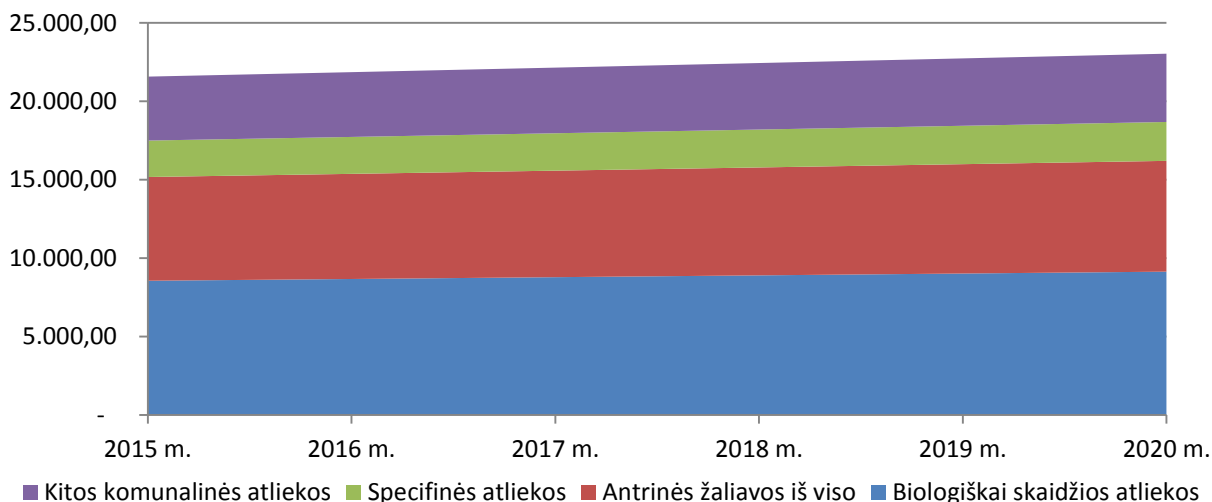
Savivaldybės bei kitų organizacijų bendradarbiavimo galimybės:

- Savivaldybės, VšĮ „Gargždų švara“ bei regioninio atliekų tvarkymo centro bendradarbiavimas teikiant informaciją apie galimus didelius statybinių bei griovimo atliekų kiekius (prieš griaunant viešuosius objektus) siekiant padėti Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centrui pasiruošti šių atliekų priėmimui;
- Aktyvus KRATC, VšĮ „Gargždų švara“ bendradarbiavimas su regiono ūkininkus vienijančiomis organizacijomis siekiant sukurti iš žaliųjų atliekų pagaminto komposto realizavimo rinką;
- Bendradarbiavimas su dideliais ūkiais, mėsos perdirbimo kompanijomis, maitinimo paslaugas teikiančiomis įmonėmis, dideliais prekybos centrais, maisto/ virtuvės atliekas apdorojančiomis įmonėmis siekiant surinkti duomenis apie susidarančias maisto/ virtuvės atliekas, taškų kuriuose susidaro daugiausiai maisto/ virtuvės atliekų koncentraciją, esančia maisto/ virtuvės atliekų apdorojimo infrastruktūrą, jos teikiamą naudą, galimybes panaudoti maisto/ virtuvės atliekas Klaipėdos rajone;
- Bendradarbiauti su tekstilės atliekas apdorojančiomis įmonėmis siekiant suprasti šių atliekų panaudojimo galimybes.

Siekdamos gerinti tam tikrų atliekų srautų surinkimą ir mažinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos išlaidas Klaipėdos rajono savivaldybė, VšĮ „Gargždų švara“ taip pat privalo tiesiogiai bendradarbiauti su gamintojais ir importuotojais arba gamintojams ir importuotojams atstovaujančiomis organizacijomis, kurie pagal gamintojo atsakomybės principą turi organizuoti ir finansuoti gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymą, kad būtų įvykdytos Lietuvos Respublikos valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytos atliekų tvarkymo užduotys.

6.2. Atliekų tvarkymo plano priemonių įgyvendinimo įtaka komunalinių atliekų srautams

Prognozuojama, kad augant gyventojų skaičiui savivaldybėje bei išliekant tolygiam šalies ekonominiam augimui bendras komunalinių atliekų kiekis savivaldybėje augs. Žemiau pateiktame paveiksle pavaizduotas komunalinių atliekų susidarymas iki 2020 m. pagal bendruosius atliekų srautus.

4 paveikslas. Klaipėdos rajono savivaldybėje susidarantys komunalinių atliekų srautai 2015-2020 m., t

Priešingai nei kituose regionuose, savivaldybėse, Klaipėdos rajono savivaldybė šiuo metu nesusiduria su komunalinių atliekų šalinimo užduočių neįgyvendinimo problema, kadangi didžioji dalis savivaldybėje susidarančių atliekų sutvarkomos jas sudeginant deginimo įrenginiuose. Šiuo etapu didžiausia rajono savivaldybės problema – tokios atliekų tvarkymo sistemos kaštai, kurie ir toliau, augant bendram komunalinių atliekų kiekiui, didės.

Siekiant sumažinti atliekų tvarkymo kaštus Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane pagrindinės numatomos priemonės - susijusios su pirminiu atliekų rūšavimu. Plano priemonės bei jų poveikis plačiau aptariamas sekančiuose poskyriuose.

6.2.1. Komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartynuose mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti

Planuojama, kad dalis Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų bus kompostuojamos jų susidarymo vietoje. Individualus biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas leis sumažinti biologiškai skaidžių atliekų kiekį šalinamą sąvartyne vidutiniškai 480 t. per metus.

Žaliųjų atliekų kompostavimo individualiuose namuose priemonės – efektyvus būdas siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekius, kadangi sukurta infrastruktūra iš esmės nereikalauja papildomų sąnaudų (nereikalingos atliekų surinkimo, apdorojimo paslaugos), kita vertus didelis šios sistemos trūkumas yra tai, kad kompostavimo konteineriai ganėtinai greitai užsipildo, o kompostavimo procesas trunka iki vienerių metų, todėl realiai atliekų kiekį galima sumažinti tik tiek, kiek

biologiškai skaidžių atliekų telpa į konteinerį, tad tokios priemonės efektyvumas labai priklauso nuo kompostavimo konteinerio dydžio.

Kompostavimui tinka visos augalinės atliekos iš sodo ir daržo (šakos, žolė, lapai) bei augalinės kilmės maisto ruošimo atliekos. Dėl higienos sumetimų namų sąlygomis draudžiama kompostuoti mėsą ir virtą maistą. Taip pat namudiniam kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklos, kadangi dėl pakankamai žemos temperatūros jos pilnai nesuyra. Įprastas vieno namų ūkio kompostavimo našumas siekia 0,5–1 m³.

Savivaldybės teritorijoje veikiančios įmonės, kurios užsiima gatvių, parkų ir kitų žaliųjų zonų priežiūra, bei kitos įmonės, kurių veikloje susidaro tokios atliekos, susidarancias žaliąsias atliekas šalina žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėje arba savo įrengtose kompostavimo aikštelėse ar kituose įrenginiuose.

Siekiant savivaldybėje įgyvendinti maisto/ virtuvės atliekų tvarkymo užduotį, prieš imantis priemonių rekomenduojama atsižvelgti į regioniniame atliekų tvarkymo plane numatytos galimybių studijos dėl maisto/ virtuvės atliekų surinkimo ir apdorojimo rezultatus.

Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo vertinimas, pateiktas lentelėje, esančioje žemiau.

24 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų srautų prognozė 2015-2020 m.

Atliekų srautai, t	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Susidaranciu biologiškai skaidziu atlieku kiekis	8.560,35	8.673,40	8.787,88	8.903,82	9.021,37	9.140,41
Į kompostavimo aikštelę pristatymas biologiškai skaidziu atlieku kiekis	124,80	162,24	210,91	232,00	243,60	255,78
Apvažiavimo būdu surinktos biologiškai skaidžios atliekos	127,74	127,74	127,74	127,74	127,74	127,74
Kompostuojamų biologiškai skaidžių atliekų kiekis	256,68	479,88	479,88	479,88	479,88	479,88
Atskirai surinktų maisto atliekų kiekis	-	-	-	-	283,36	283,36
Klaipėdos r. sav. esančioje rūšiavimo linijoje atrūšiuotas biologiškai skaidžių atliekų kiekis perduodamas tolimesniam tvarkymui/panaudojimui	1.943,92	1.894,18	1.829,13	1.826,23	1.821,20	1.846,54
Biologiškai skaidžių atliekų kiekis perduodamas į deginimo įrenginius	6.107,21	6.009,36	6.140,22	6.237,97	6.065,59	6.147,11
Į regioninį sąvartyną pašalinamas biologiškai skaidžių atliekų kiekis	-	-	-	-	-	-

6.2.2. Antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymas, šių atliekų šalinimo mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti

Poveikį komunalinių atliekų šalinimo bei apdorojimo užduočių įgyvendinimui turės šiuo metu besivystanti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo sistema, kurią priklausomai nuo finansavimo galimybių toliau numatoma vystyti išdalinant pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų atskiro surinkimo priemones t.y. konteinerius. Prie antrinių žaliavų perdirbimo užduočių prisidės ir nuo 2016 m. pradėsianti veikti pakuočių atliekų surinkimo (užstato) sistema bei Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne pradėsianti veikti mechaninė rūšiavimo linija.

Siekiant įvykdyti pakuotės, pakuotės atliekų bei antrinių žaliavų tvarkymo užduotis Klaipėdos rajono savivaldybėje, papildomai privaloma imtis šių priemonių:

- Toliau organizuoti pakuotės, pakuotės atliekoms ir antrinėms žaliavoms surinkti skirtų priemonių (konteinerių) išdalinimą;
- Sukurti tinkamą pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūrą sodų bei garažų bendrijose;
- 2016 m. atnaujinti konteinerių išdėstymo schemas.

25 lentelė. Pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų srautų prognozė 2015-2020 m.

Atliekų srautai, t	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Susidarančios pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos	6.615,53	6.702,89	6.791,37	6.880,97	6.971,81	7.063,80
Atskirai surinktos pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos	1343,39	1834,25	2619,16	2876,64	2865,64	2859,37
Išrūšiuota rūšiavimo linijoje esančioje Klaipėdos r. sav.	753,23	733,95	708,75	707,62	705,67	715,49
Išrūšiuota rūšiavimo linijoje esančioje Klaipėdos regioninio sąvartyno teritorijoje	43,77	221,71	214,10	213,76	213,17	216,13
Pakuotės ir pakuočių atliekų kiekis bei antrinės žaliavos perduodamos į deginimo įrenginius	4.475,14	3.912,98	3.249,36	3.082,95	3.187,33	3.272,81
Į regioninį sąvartyną pašalinamas antrinių žaliavų kiekis	-	-	-	-	-	-

Pabrėžtina tai, kad tik įgyvendinus numatytas priemones bus įgyvendintas Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane nustatytas uždavinys susijęs su antrinių žaliavų perdirbimu ir panaudojimu. Įgyvendinus numatytas priemones bus perdirbta ir panauda šiek tiek daugiau nei 50 proc. susidarančių pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų.

6.2.3. Didelių gabaritų, statybinių bei kt. komunalinių atliekų tvarkymas, šių atliekų šalinimo mažinimo užduotys ir priemonės joms įgyvendinti

Didelių gabaritų, statybinių bei kt. atliekų surinkimas planuojamas per didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą). Taip pat numatoma šias atliekas surinkti apvažiavimo būdu. Siekiant įgyvendinti valstybinio atliekų tvarkymo plano uždavinius didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse numatoma sudaryti gyventojams sąlygas šalinti tekstilės atliekas.

Savivaldybės teritorijoje didelių gabaritų, statybinių bei kitų atliekų tvarkymo organizavime turi būti toliau naudojamos bei naujai diegiamos šios priemonės:

- Atskiros statybos ir griovimo atliekų, pavojingų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu ne rečiau kaip 2 kartus per metus paslaugas teikimas;
- Tekstilės atliekų surinkimo paslaugų teikimas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse.

26 lentelė. Didelių gabaritų bei kitų specifinių atliekų srautų prognozė 2015-2020 m.

Atliekų srautai, t	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Susidaranti didelio gabarito bei kitos specifinės atliekos	6.399,60	6.484,11	6.569,69	6.656,37	6.744,25	6.833,24
Atskirai surinktos didelio gabarito bei specifinės atliekos	1.280,65	1.285,96	1.358,08	1.399,26	1.459,31	1.513,03
Deginimo įrenginiuose sutvarkytos didelio gabarito bei kitos specifinės atliekos	4.016,12	4.089,91	4.070,19	4.095,44	4.095,22	4.105,13
Į regioninį sąvartyną pašalintas atliekų kiekis	1.102,83	1.108,24	1.141,42	1.161,67	1.189,72	1.215,08

6.3. Kitų priemonių įgyvendinimas

Siekiant efektyvesnio komunalinių atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimo būtina įgyvendinti ne tik naujos infrastruktūros diegimo, bet ir papildomas – palaikymo priemones, kurios darytų ekonominį poveikį, užtikrintų darnią teisinę aplinką, praplėstų šalinimo infrastruktūros tarnavimo laikotarpį, suteiktų galimybes kontroliuoti paslaugas teikiančius subjektus ir t.t.

Siekiant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų visuotinio bei kokybės būtina užtikrinti atliekų turėtojų, komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo veiklą vykdančių subjektų, apdorojimo įrenginius eksploatuojančių asmenų kontrolę.

Galima komunalinių atliekų surinkėjų kontrolė įdiegus kontenerių bei kitų atliekų surinkimo priemonių identifikavimo sistemą, kurios dėka komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratorius

arba savivaldybė galėtų gauti informaciją apie teikiamas atliekų surinkimo paslaugas (ištuštintų konteinerių skaičių ir vietas kuriose konteineriai buvo ištuštinti, atliekų surinkimo metu nuvažiuotą atstumą ir t.t.). Ši sistema taip pat gali prisidėti prie apmokestinimo už komunalinių atliekų surinkimą ir transportavimą sistemos pakeitimo, diferencijuotos įmokos įvedimo, teršėjas moka principo įgyvendinimo.

Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama atnaujinti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisykles, vietinės rinkliavos nuostatus ir tokiu būdu užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimai savivaldybėje atitiktų šiuo metu aktualius, atliekų tvarkymą reglamentuojančius, teisės aktus.

6.4. Visuomenės informavimas ir švietimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje - padeda skatinti visuomenės tinkamą dalyvavimą atliekų tvarkymo sistemoje. Nuolatos šviečiant visuomenę keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, visuomenė supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra bei savivaldybėje ar regione įgyvendinamais projektais.

Šiuo metu būtų galima išskirti šias pagrindines visuomenės informavimo kryptis:

- Antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų rūšiavimas (kaip teisingai rūšiuoti atliekas);
- Žaliųjų atliekų kompostavimas namų ūkio sąlygomis (ką galima kompostuoti, kaip tai daryti);
- Didelių gabaritų, pavojingų atliekų šalinimas (šių atliekų žala aplinkai ir visuomenės sveikatai, kur galima šalinti šias atliekas);
- Atliekų tvarkymo sistemoje vykdomi projektai (dėl kokių prižasčių įgyvendinami projektai, kokia jų nauda).
- Atliekų rūšiavimo įtaka įmokos dydžiui.

Vykdamat visuomenės informavimą ir švietimą turi būti vykdomi šie uždaviniai:

- Kiekvienais metais VšĮ „Gargždų švara“ parengia ir internetiniame puslapyje paskelbia ataskaitą apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybėje. Ataskaitoje pateikiami duomenys apie susidariusias, surinktas, panaudotas ir pašalintas komunalines atliekas, esamą infrastruktūrą.
- Kiekvienais metais VšĮ „Gargždų švara“ parengia visuomenės informavimo programą kitiems metams. Šioje programoje numatomos priemonės visuomenei informuoti apie komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir teikiamas paslaugas, antrinių žaliavų atskiro surinkimo ir tvarkymo ypatumus, siekiant surinkti geros kokybės antrines žaliavas, apie atliekų pavojingumą ir pavojingų buitines atliekų surinkimo galimybes bei kitus komunalinių atliekų tvarkymo aspektus, apie kuriuos būtina informuoti komunalinių atliekų turėtojus, kad būtų efektyviau įgyvendinami šių atliekų tvarkymo reikalavimai.

- Ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuotės surinkimą savivaldybės teritorijoje, pateikiant informaciją apie surinktus kiekius ir surinkimo dinamiką, o taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir/ar vykdyti atskiro antrinių žaliavų ir pakuotės surinkimo priemonės.

- Ne rečiau kaip du kartus per metus turi pateikti išsamią informaciją apie didelių gabaritų, pavojingųjų atliekų tvarkymą visiems gyventojams, o taip pat šią informaciją skelbti atliekų tvarkytojo tinklalapiuose.

Visos visuomenės informavimo priemonės turi būti parenkamos atsižvelgiant į tikslines grupes:

- ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai;
- vietinės bendruomenės;
- verslininkai;
- žiniasklaida.

Siekiant tinkamai informuoti šias tikslines grupes, rekomenduojama naudoti įvairias informacines priemones:

- Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams rengti piešinių, rašinių, idėjų konkursus, akcijas, atliekų tvarkymo projektus, aplinkosauginius įvertinimus/prizus geriausiai rūšiuojančioms ar atliekų vengiančioms mokykloms).

- Vietinėms bendruomenėms organizuoti susitikimus su atliekų tvarkymo įmonių atstovais, skelbimus, taip pat rengti atliekų rūšiavimo ir perdirbimo savaites, platinti lankstinukus.

- Verslininkams rengti seminarus, konferencijas bei diskusijas.
- Žiniasklaidai ruošti informacinius renginius.

Svarbu ne tik šviesti plačiąją visuomenę, bet ir ugdyti specialistus, galinčius teikti informaciją ir mokyti visuomenę atliekų tvarkymo klausimais, todėl aplinkosaugos specialistai turi dalyvauti paskaitose, seminaruose, konferencijose, diskusijose, kvalifikacijos kėlimo kursuose apie komunalinių atliekų keliamas problemas ir tvarkymo metodus.

6.5. Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo poveikio įmokoms už atliekų tvarkymą vertinimas

Atsižvelgiant į tai, kad Klaipėdos rajono savivaldybė priklauso bendrai Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo sistemai, vertinant plano poveikį įmokoms atsižvelgiama į duomenis pateiktus Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane.

Remiantis Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo 2014 -2020 m. planu reikšmingiausią poveikį, įmokų už atliekų tvarkymą dydžių pasikeitimui, darys šiuo metu įgyvendinamas projektas „Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“. Tiek regioniniame atliekų tvarkymo plane, tiek savivaldybės atliekų tvarkymo plane pasirinktų kitų priemonių poveikis priklausys nuo priemonės finansavimo šaltinio, tačiau bet koku atveju jis nebus reikšmingas ir kardinaliai nepaveiks įmokų dydžių. Tikslus projekto „Klaipėdos regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ poveikis gali būti nustatytas tik operatoriumi pradėjus eksploatuoti mechaninio rūšiavimo įrenginius.

7. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Plane nurodytų atliekų tvarkymo strateginių tikslų įgyvendinimas vertinamas 2014–2020 metų laikotarpiu. Ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones vertinama kas metus. Labai gerai – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; Gerai – pasiekta 70–100 proc. planuojamo rezultato; Patenkinamai – 50–70 proc. rezultato; Blogai – pasiekta < 50 proc. rezultato.

27 lentelė. Plano įgyvendinimo kriterijai

Kriterijus	Matavimo vienetai	Planuojamas rezultatas	Rezultatas
Perdirbta ir kitaip panaudota komunalinių atliekų	tonomis, visų per metus susidariusių komunalinių atliekų procentais	Iki 2016 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 6.557 t. komunalinių atliekų; Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 14.974 t. komunalinių atliekų.	
Kiek gyventojų (pagal savivaldybes), gaus geros kokybės prieinamą viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	procentais	Iki 2016 m. 100 proc. užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą	
Pašalinta biologiškai skaidžių atliekų sąvartyne	tonomis	2015 metais ne daugiau kaip 6.557 t./m. Nuo 2016 iki 2017 metų ne daugiau kaip 5.901 t/m. Nuo 2018 iki 2019 metų ne daugiau kaip 5.245 t./m. Nuo 2020 metų ne daugiau kaip 4.589 t./m.	
Kiek paruošta naudoti pakartotinai ir perdirbti pakuočių, pakuočių atliekų bei antrinių	tonomis visų per metus susidariusių komunalinių atliekų medžiagų – popieriaus,	Iki 2020 metų paruošti pakartotiniam panaudojimui ir perdirbti ne mažiau kaip 3.486 t. antrinių žaliavų įskaitant pakuotes ir	

Klaipėdos rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas

žaliavų	metalo, plastikų, stiklo ir kt.	pakuočių atliekas (popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų).	
---------	---------------------------------	--	--

Informacijos šaltinis: Autorių parengta lentelė.